

napokon nem szokta kezét gondosan megmosni. Ha tehát a gyanúsítottnak a keze feltűnő gondosan van lemosva, mindenesetre czélszerű a kezét alapos megfigyelés alá venni, mert bátha a tisztogatás nem sikerült teljesen. Nagyon fontos az arcnak s különösen a bajnak a megvizsgálása, mert a tettes vagy nem gondol arra, hogy ott is vannak odafröcsesent vérnyomok, vagy pedig rendszerint nem képes azt olyan gondosan kitisztogatni, mint a kezeit. Úgy a kéznek, mint az arcnak és hajnak vérnyomok utáni megvizsgálását egy jóra való nagytüveggel végezzük. Gondosan meg kell azután vizsgálni a terhelt alsó és felső ruháit és özi-pöit.

Abban a sietségben, a melylyel a büntettes büntette nyomait eltüntetni iparkodik, olykor mégis elfeled valamit.

Grossnak, a bires német vizsgálóbírónak volt, egy vizsgálati foglya, egy paraszt, a ki ruháit gondosan kitisztogatta a ráragadt vértől, de a csizmájáról teljesen megfeledkezett. A ruhák feltűnő gondos kimosása ilyen esetekben mindig gyanus; ha a gyanúsítottnál ilyen feltűnő mosás gyanuját találjuk, első feladat azt kutatni, hogy miért lettek ezek ilyen erőszakosan kimosva. Férfiak többnyire nem értenek úgy a vérfoltok kimosásához, mint a nők, a kik a havi tisztulás vérnyomait kimosni megszokták s a férfiak elkövetik olykor azt a hibát, hogy hidegvizvel mossák, a mi csak a rubanemű erősebb dörzsölése utján sikerül, a mi esetleg észrevehető. Úgy a rubanemű, mint az egyéb tárgyak, balta, kés, bot, dorong kitisztítása többnyire nem sikerül úgy, hogy a rubaneműek valami ránczában, a zseb szögleteiben, a gombok hátsó felén, a bot vagy dorong basadékaiban ne maradjon vissza valami vérnyom. Zsebkészletnél, azon a helyen, a hol a penge a nyélhez van illesztve, a fejszénél ott, a hol a nyélhez a fejsze illesztve van, szorul be a vérnyom. Néha épp azért lesz itt ott megtalálható, mert a büntettes letisztítás közben nyomta be oda. Ugyanigy, ha a padló felmosatott, a padló deszkái közé juthatott vérnyom, hiszen jól tudjuk, hogy midőn a padlót felszedik, a deszkák között mindenféle por, piszok, morzsa szokott lenni.

A talált vérnyom alakjából is lehet következtetéseket vonni, a melyek a bűncselekmény lefolyási módjára vonatkoznak. A falra vagy valamely tárgyra fröcsesent vér arra mutat, hogy hol állhatott a sértett. A vércseppek pedig következtetést engednek arra, hogy milyen irányban cseppent le a földre. Ha a vérző egyén állt, akkor a földre hullt cseppek kerek foltok, ha pedig szaladt, akkor a cseppek bosszukasak; épp úgy különbözők, mintha valaki valami másféle folyadékot a földre csöppent, annak egész más nyoma marad, mintha valaki menőfélben csepegtet el valamit.

Egy fogoly meggyilkolt egy fogházort. A halott az ágyban feküdt. A tettes úgy védekezett, hogy midőn szökést kísérelt meg a fogházor megakadályozta és őt ütlegelni kezdte; ő önvédelemből járt el és a fogházort megölte s azután a holtat ágyba fektette. Az ágy fején azonban agyvelővel kevert, odafröcsesent vér találatot. Ebből következőleg a fogházor ágyában gyilkoltatott meg. (Weingart.)

Megemlítjük végül azt, hogy a fényképezés ma annyira ki van már fejlődve, hogy arra való fényképező készülékkel oly vérnyomokat is le lehet fényképezni, a melyeket szabadszemmel nem lehet észrevenni. Bizonyítéka ennek az, hogy finomabb kidolgozásu arczképeken sokszor oly sebhelyek is láthatók az arczon, a melyeket addig észre sem vettünk.

4. Kéznyomok.

A személyazonosság megállapításáról szóló fejezetben szólottunk már az ujjnyomatokról, vagyis arról, hogy az ember kezének belső felületén, jelesül az ujjakon, finom vonalak találhatók, a melyek nagyjában összevissza futnak, de pontosabb megfigyelés szerint különböző íveket, hurkokat és tömböket alkotnak. Ezeknek az alakzatoknak meg van az a tulajdonsága, hogy először minden embernél az egész életen át ugyanolyan alakjuk van (hacsak sebbely nincs a kézen), másodsor minden embernél ezek az alakzatok mások és mások.

Ha tehát valaki valamely tárgyat megfogott és ez a tárgy puha volt, úgy, hogy a kéz nyoma ott maradt, vagy pedig valaki piszkos kézzel fogott meg valamely tárgyat és azon kéznyomai észrevehetőek, az illető egyén ujjlenyomata ott maradt, ezeket az ujjnyomatokat szakértők képesek levenni s a gyanúsított egyén ujjlenyomatával összehasonlítani. Nekünk tehát első feladatunk azokat a tárgyakat, a melyeken ilyen kéznyomok láthatók, biztosítani. Mert amint azt az igazságügyi és belügyi minisztereknek 24300/908. számú rendeletéhez csatolt függelék 1. pontja előírja, azok a tárgyak, a melyeken ujjnyom van, az országos bűnügyi nyilvántartó hivatalhoz kell beküldeni. Ezt a beküldést a kir. ügyészség, vagy a vizsgálóbíró eszközli, de természetesen, hogy a tett színhelyén megjelent csendőrnek vagy rendőrnek kell első sorban gondoskodni arról, hogy ezek a tárgyak megőriztessenek s gondosan biztosítottassanak, ne hogy idegen kéz összefogdossa.

A folyó évben fordult elő egy eset a budapesti büntetőtörvényszéken, a melyben szerepet játszott egy postatakarékpénztári könyv, melyen a gyanúsítottak ujjlenyomatai megtaláltattak. A nyomozás alkalmával a nyomozó rendőrtisztviselő midőn a gyanúsítottakat kihallgatta, többször a kezükbe adta megtekintés végett ezt a takarékpénztári könyvet. Miután

A legjobb órák,

legszolidabb órák, egyszerűtől a legdrágábig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrásnál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyék ingyen!

Tábori telefon.

Hordozható tábori villamos reflektor.

A morvaországi hadgyakorlatokról.

igy nem volt megállapítható, hogy az ujjnyomatok mikor kerültek a könyvre, a vádlottakat fölmentették.

A már említett miniszteri rendelet elrendeli, hogy azok a tárgyak, melyeken ujjnyom van, alakjuknak megfelelő módon csomagolandók be. E csomagolásnak különös gonddal kell történni, mert a tárgy felületének azt a részét, melyen a nyom van, semminek, még a csomagolásra használt papirosnak sem szabad érinteni. A helyszíni ujjnyom a levegő hosszas behatása folytán gyengülésképpen van kitéve, így tehát azt a lehető leg-sürgősebben kell beküldeni a kir. ügyészséghez, hogy az az országos bűnügyi nyilvántartó hivatalhoz továbbítsa.

Igen természetesen, hogy ha találtunk is világos helyszíni ujjnyomot, a mely a tettestől eredhetett, ez egyéb bizonyítékok hiányában nem elegendő a bűnöség bebizonyításához, mert nevetséges lenne, ha ujjnyomot találunk, hozzá széles e világon embert keresni. Azonban ha egyéb bizonyítékaink is vannak, az a körülmény, hogy a szakértő az általunk valamely tárgyon talált ujjnyomot azonosnak találta valamely gyanúsított ujjnyomatával, mindenesetre súlyos bizonyíték a gyanúsított ellen.

Érdekes esete a helyszíni ujjnyom hasznának a következő két példa:

Egy New-Yorkból New-Orleansba haladó hajón egy pénzzel telt papircsomag tartalmát ellopták. A tettes a pecsétet feltörte, s a göngyöleget újra bepecsételte, úgy, hogy a pecsétviaszt jobb hüvelyével nyomta rá. Valamennyi hivatalnokkal, a ki a csomaggal foglalkozott, pecsétviaszba nyomott ujjlenyomatot vettek fel. Egyik ujjnyomat teljesen egyezett a csomag lenyomatával.

Egy betörő egy villába való behatolásakor frissen mázolt ablakdeszkát fogott meg s ujjai világos lenyomatot hagytak maguk után. A lenyomatot lefotografálták, összehasonlították a büntettes albumban felvett betörőkkel, s így a tettesre ráakadtak. (Weingart.)

A dánosi rablógyilkosságban is nagy szerepet játszott a helyszíni ujjnyom *Narratit Löszlö* járásörmester különös ügyessége folytán.

A dánosi csárda ivójában az asztalon talált boros üvegeket a nyomozás alatt alapos vizsgálat alá vevén, mivel azok egyikén ujjnyomokat vett észre, azt biztonságba helyezte, abban a reményben, hogy az ujjnyomrendszer segítségével esetleg a tettes kiderítésére vezet. S tényleg később a szakértő által ez ujjnyomokról készített fénykép alapján sikerült is megállapítani, hogy az ujjnyom a Lakatos János (Sztójka Pálné) ujjlenyomatával azonos.

Az eset a *«Csendőrségi Lapok»* 1908. évi 41. számában a 486. lapon olvasható.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A pásztorflu boszúja.

Irta Kovács Sándor II. járásörmester.

F. évi április hó 10-én d. u. 3—4 óra között Kézgömb községben egyedül ellenőrzés ozélijából portyáztam, mikor is az utcán egy marczona kinézésű 12—13 évesnek látszó fiú 6—8 darab szép vöröstarka marhacsoportot hajtott el mellettem a községből kifelé. Nem is figyeltem volna rá, de midőn a tehének mellettem elhaladnak, a csengős tehén megállt magát nyaldosni, mire a fiú, a tehén gazdáját szidalmazva, a nála levő fűtykössel a tehénen többször végigvágott és továbbhajtotta csordáját.

A fiú eljárásán megütöttem, de mivel az már akkor távol volt tőlem, vele nem beszéltem, hanem a közeli jegyzői irodába mentem, a jegyzőtől megkérdeztem, hogy az imént erre hajtott csorda, kinek a tulajdona; az megnevezte, hogy N. Gy. ottani lakosé; azután a jegyző felvilágosítását megköszönve, tőle elbucsuztam és a bíró lakására mentem, kérdezőskölésem befejezte után meggyőződés szerzendő, hogy az előttem ismeretlen fiú cselédkönyvvel el van-e látva N. Gy.-et a bíróval felhívtam azzal, hogy a fiú cselédkönyvét is hozza magával.

N. Gy. megjelenve, tőle a fiú magaviselete után kérdezősköltem. Nem a legkedvezőbbben nyilatkozott felőle. A cselédkönyvet nézegetve rájöttem, hogy a fiú a múlt évben és f. év elején Sándorbáz községben K. J. nevű egyénnél szolgált, de mert a könyvben nem volt jelezve, hogy a szolgálatból mikor bocsájtatott el, bizonyosra vettem, hogy szökve jött el onnan. Erről azonban mit se szóltam, hanem a könyvet N. Gy.-nek átadva, őt elbocsájtottam s az időadatokat egybevetve, magamtól is rájöttem, hogy a fiú a f. év tavaszán jöhetett el Sándorbázról.

A bíró távozása után a szobában magamra maradván, gondolkodtam. A fiú és Sándorbáz község neve folyton az agyamban motoszkált, s hogy a község neve előttem mért oly nagyon ismerős (különben a községet nem ismertem) bizonyára ott valami különös eset történt; jegyzékkönyvecskémet is átvizsgáltam, de nem találtam Sándorbázról semmit; tovább törttem fejem, hogy mi is történt ott, hát egyszerre eszembe jutott, hogy a tavasz folyamán a megyei hivatalos lapból olvastam, hogy Sándorbáz községben a maga nemében párját ritkító tűzvész pusztított, mi okból a károsultak részére megyszerte gyűjtést is indítottak.

Ezek után azon kezdtem gondolkozni, hogy miután a fiú ebben az időben távozott Sándorbázról nem ő idézhette-e elő a tűz keletkezését, de mivel semmiféle adat a kezemben nem volt, a nyomozást he nem vezethettem, hanem örömrre bevonultam. A dolog azonban nem hagyott nyugodni, minél fogva másnap a bucsuszentlászlói őrsparancsnokságot megkeresem, hogy a Sándorbáz községben április hóban történt tűzvészről szerkesztett fogalmazvány átküldése mellett a tűz mikénti keletkezéséről és arról, hogy K. J. ottani lakostól az időtájt elbocsájtott K. J. nevű fiú — mettől meddig szolgált, ott mikor és miért bocsájtatott el a szolgálatból és hogy milyen magaviseletet tanúsított ott, sürgősen értesítsen.

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migrainot és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozól ingy. postai szállítással.

Nehéz haubitzok tűzben.

Tábori kenyhák.

A morvaországi hadgyakorlatokról.

Az őrs a fogalmazványt meg is küldte, melynek át-olvasása után tudtam csak meg, hogy a tűz Sándorbáz községben f. évi április hó 27-én a déli órákban keletkezett, s hogy annak következtében 90 ember kárára 86 lakház, melléképületekkel, négy pincze, hat darab szarvasmarha, két darab ló, 321 darab baromfi, 28 darab sertés, 20 darab házi nyul elégett. Elégett még egy ember, tiz pedig súlyos égési sebeket szenvedett. Az emberéleten kívül 127,440 korona kár okoztatott.

A fu elbocsajtását illetőleg az őrs arról értesített, hogy a fu ott magát nem a legjobban viselte és hogy gazdája a szolgálatból április hó 29-én bocsajtotta el. A tűz mikénti keletkezése ismeretlen.

Ezen közlemény után úgy láttam, hogy feltevésben csalódtam, mert a fu a tűz keletkezése után két napra lett csak elbocsajtva, de azért nem nyugodtam, gondoltam, talán az elbocsajtás napját nem tudták helyesen meghatározni, vagy esetleg tollhiba is lehet annak leírása körül.

A puhatolást azért tovább folytattam, miközben arról értesültem, hogy a fu azt beszélte, hogy mikor Sándorbáz községből eltávozott, alighogy a községből kiért, már égett a gazdája pajtája, mert az isten megverte azért, hogy béréből hat koronát lefogott.

F. hó 23-án ez ügyben kivezényeltem magam járőrtársaimmal nyomozó szolgálatban, mikor is még arról értesültem, hogy a fu, mikor Sándorbázról bazajött útközben találkozott S. F. nevű fiuval és annak azt beszélte, hogy azért jött baza Sándorbázról, mert ott bajba került, menekülnie kellett, mert gazdájánál tüzet rakott.

Ezen bizonyítékok alapján azután a fut kikerdeztem, a ki természetesen tagadt, és csak annyit ismert be, hogy Sándorbázról április hó 27-én a délelőtti órákban jött el, azért mert gazdája vele rosszul bánt, a fizetését is a bíróval kellett megfizettetni s mégis lefogta hat korona fizetését. A tüzet akkor vette észre, mikor már a 3—4 óra járásnyira levő Almás község határában jött hazafelé; de hogy a tüzet ő okozta volna, tagadta.

Később a bizonyítékok elébe tárása után beismerte azt, hogy a gazdája pajtájában a szalmát ő gyújtotta meg a feletti boszujából, mivel a hat koronát tőle jogtalanul lefogta.

Igen, de a járőr ezen beismeréssel nem elégedett meg, mert a tűz nem a fu volt gazdája pajtájában, hanem az előző nyomozat szerint annak 15-ik szomszédja pajtája közelében levő szalmában keletkezett.

A valódi tényállás megállapíthatása céljából a fiuval a helyszínére kellett menni, hol azután beismerte, és a helyet megmutatta, hogy nem a volt gazdája, hanem Cz. Gy. nevű ottani lakos pajtája közelében volt szalma kupacot gyújtotta meg gyufával gazdája elleni bosszúból, azzal a számítással, hogy a szél volt gazdája pajtája felé viszi a parazsat s attól majd az is meggyullad és elég. E számításemben nem is csalódtam.

Előadta továbbá, hogy gazdája pajtáját azért nem gyújtotta fel, mert akkor mindjárt reagyanakodtak volna és elfogták volna, de így nem is gondolhatták, hogy a szalmát ő gyújtotta meg, mert Cz. Gy. házában nem volt otthon senki, más pedig őt nem vette ott észre.

Erre a fut elfogtam és a zalaegerszegi kir. ügyésznek átadtam.

Ezen esetet czélszerűnek véltem fiatalabb bajtársaimmal

megismertetni azért, hogy szolgálatra csak csekély jelentőséggel bírónak látszó dolgok és körülmények megfigyelésének fontosságára rámutassak és felhívjam a figyelmüket arra, hogy különösen az ismeretlen egyéneket kísérvék folyton figyelemmel, azok előlétele és honnan történt odaszármazása iránt a puhatolást mindannyiszor ejtsék meg, feltevéseik s következtetések lehetőségéről győződjenek meg, habár egy kis ellentét és akadály mutatkozik is, a mi az eredményt kockáztatná, ne csüggedjenek el, hanem kitartással és észszerűen nyomozzanak tovább, akkor fáradságuk — mint azt az ismeretett eset is bizonyítja — nem lesz hiábavaló.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Cook az éjszaki sarkon.

Az amerikai sarkutazó, Cook Frigyes utinaplójának közlését a napokban kezdte meg a „New-York Herald”. Az utinapló közlése, mely egyszerűen Cook részletes jelentésének is vehető, azért is figyelemreméltó, mert világosságot hozhat az elkeseredett vitatkozásra, mely Cook és Peary között a felfedezés elsőségére vonatkozólag kitört. De mint a sarki tájakon tett megfigyelésekre vonatkozó leírás is különös érdekességű:

Az első közleményben Cook expedíciója az emberiség legészakibb törzsének, az eszkimóknak umanói telepéig jut el s még nem tart az északi sark erőszakolásánál. Ezek még csak előzmények s az eszkimók telepének és életének színes leírása inkább a nagyközönséget érdeklí, mint a szakembereket.

Cook jelentése kivonatossan itt következik:

Az expedíciót Gloucesterben, Massachusetts államban szereltük fel s 1907 július 3-án már mindennel készen voltunk. Útközben ismét szemügyre vettem mindent a elég időm volt kirándulásom várható eredményét mérlegelni.

Egy reggel feltűntek Kap-York merész sziklái, de csak elmosódottan voltak láthatók a szürke ködben. A szél rengeteg jeget hajtott a parthoz, úgy, hogy Kap-York eszkimóit nem látogatbattuk meg, bármennyire óhajtottuk is. Délfelé oszlani kezdett a sűrű köd s éjszak felé biborvörös szikláknak meredek falai látszóttak. Számos madár röpködött a víz fölött, mert jégmentes vizezésbe értünk, mely a sarki pusztaságban valósággal menedékbelye az állatvilágnak. A part kétezer láb magas lehetett s messze éjszak felé nyúlt, mint valószínűleg egy régi fensíknak maradványa. E nyüzgő állati életnek köszönhető, hogy még e szélességi fok alatt is vannak emberi telepek, s hogy a legészakibb eszkimótörzs apró telepei itt bő élelmet találnak.

A madarak milliárdjai és a vadak százazrei tanyáznak ezen a helyen, a hol bő vadászásákmányra tettünk szert. Yachtunk innen nyugat felé tartott, hogy a Wolstenbolmesundot keresztezze. Mikor a North Star-Bait őrző fensíkhöz közeledtünk, számos kajak (eszkimócsónak) tartott felénk, a melyeknek gazdái szívesen üdvözöltek. Néhányan közülök régi ismerőseink voltak, így Myah, számos feleség tulajdonosa, Oobloyah és Pincoota, a „királynő” férje, a kinek családjában található fel a törzs egyetlen bastard-gyermekei. Később jött Knut Rasmussen, egy dán író, a ki úgy él az eszkimók közt, mintba hozzájuk tartozna. A tél folyamán igen jó ba-

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. **GVÖR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

A morvaországi li őgyakortatokról. Az önkéntes automobil-testület tagjai szolgálati egyenruhában.

rátságba kerültünk vele. Gépünk javításra szorult, a miért hosszabb ideig vesztegelni volt kénytelen. Ez alatt mi Rasmussen társaságában több vadászkirándulást tettünk. Egy ízben késő éjjel látogattuk meg Oomanoi városát. Ez a város hét darab, bőrökkel bevont háromszögletű kunyhóból állott, a melyek festői sziklák alján csoportosultak. Férfiak, nők és gyermekek nagy csoportba gyülekeztek és dideregtek a fagyos éjszakában. Rendkívül érdekes példányai voltak az emberi fajnak. A férfiak magassága átlag öt láb két hüvelyk, a nők négy láb két hüvelyk. Széles, kővér arcuk, otromba törzük és kifejlett végtagjaik vannak. Bőrük világos bronzszínű. Férfiaknak és nőknek egyaránt szénfekete hajuk, barna szemük, rövid orruk van. Kezeik és lábuk kicsinyek és vastagok. Az asszonyok közül a bátrabbak rögtön hajlandók voltak megnyitni a láto-gatók előtt, hogy őket vendégszerető fogadtatásban részesítsék. Be is mentünk hozzájuk és mindegyik családdal néhány szót váltottunk. Sok ujságot nem tudtak mondani. Végigmentünk a halalozások és bázasságok listáján és azután a legérdekesebb témára a vadászatra tértünk át.

A törzs ebben az időben kivételesen egyenőjűségben élt. Myab a feleségei nagy részét egy kutyafalka ellenében elcserélte, úgy hogy az egész törzsben csak egy férfi akadt, a kinek két felesége volt. Sőt mi több, nőkben olyan sovány volt a termés, hogy több felnőtt férfi kénytelen volt lemondani a házasságról, mert nem akadt asszony a számukra. Kölcsönös megegyezés alapján több férfi kicsérélte a feleségét, más esetekben pedig a nők választottak más férjet maguknak és ez a csere-bere ügylátszik mindnyájuk tetszését megnyerte, mert egyetlen panaszhang se morült fel ellene.

Törvény, irodalom és a házasságkötési formák ismerete nélkül ez az egyszerű nép figyelemreméltó módon intézi a maga sorsát.

Általában minden családnak három gyermeke van; a legkisebbet az anyja rendszerint a bátán hordja egy zsákban. A kunybó padlóján alazanak, a melynek egy részét a szélből feltöltik. Ennek az emelvénynek a széle ülőbely gyanánt szolgál és a két végén fókaszál-lámpák állanak. A lámpák fölé oszlop van erősítve, hogy legyen hol szaritani a ruhákat. Más butor nincs a kunyhóban. A prémruha vad, büszke külsőt kölcsönöz az eszkimónak, a mi nincs összbangzásban nyílt arckifejezésükkel és szeretetreméltó temperamentumukkal. A jacht földéltetén élénk cserekereskedés fejlődött ki. Az eszkimók prémeket és rozsmárfogakat halmoztak fel, hogy azok ellenében fegyvereket, késeket és tüket szerezzenek. Minden tengerész, kezdve a hajósainastól egész a kapitányig, egyszerre gazdagra üzérkedte magát, de az eszkimók is meg voltak elégedve az üzleti eredménnyel. Hogyiene, mikor egy pompás kékróka-prémért, a mely az ő számukra a kutyabőrnél is kevesebb értékkel bír, egy zsebkést kaphattak, a mi egész életükre fogja szolgálni őket. Egy asszony a körülbelül száz dollár értékű prémjeit odaadta egy piros zsebkendőért, hogy azt, mint fejdísz használja késő öregségeig. Egy másik asszony a medvebőr-keztüit adta oda egy tüért és meg van győződve, hogy az üzletnél még ő járt jobban. Egy olajszagú, köp-csős eszkimóifjú forró vágyakozással tekintett két haloványfenyű óntálra, a melyeket végül is megszerzett egy rozsmáragyaron. Az agyar testvérek közt is megér kilenezven dollárt.

A dagály felszabadította a hajót rögtönzött szárazdokkjáról, úgy hogy nemsokára elhagyhattuk Oomanolt, a mely csak egyike annak a hat falunak, a melyekben a törzs a maga 250 tagját erre a szezőnra elosztotta. Hogy a népet tanulmányozbassuk és cserekereskedéssel jóindulatra bangeljük, elbatároztuk, hogy meglátogadjuk az éjszak felé fekvő többi falut is. Reggel tehát, csendes időben, felezedtük a horgonyt és elindultunk

éjszak felé. A jacht menetsebessége épen nem volt szédítőnek mondható, a miért is Bradley úr arra a gondolatra jött, hogy vizre bocsátja a gőzcsonakot és abból folytatja a vizimadarakra való vadászatot. Így is tett. Egy mozgó jégmezőn nagy csoport fókára találtunk: a motor teljes erővel dolgozni kezdett és csakhamar az üvöltő állatok közelébe érkeztünk. Kettőt leterítettünk közülök. Pompás agyaraik voltak, húsukat és hájukat átadtuk szövetséges társainknak, az eszkimóknak. — A vadászat nagyon kimerített és boldogok voltunk, mikor este lenyugodhattunk kényelmes kabinjainkban.

KÉPEINKHEZ.

A morvaországi hadgyakorlatokról.

Az orosz-japán háború óta, a hadviselés eszközei, a régiekhez képest, óriási változást mutatnak. Az egyes államok hadügyi vezetői, a modern technika újabb és újabb termékeit igyekeznek hadseregeik részére megszerezni, hogy egyrészt ezek felhasználásával a béke fentartását, másrészt az esetleges háború esélyeit a magok részére biztosítsák. A táborig távirat és telefon ma már teljesen nélkülözhetetlen tartozéka a hadsereg mai felszerelésének s hadseregünk is már évek óta fel van vele szerelve, mert a beszerzett híreket vagy a kiadandó parancsokat gyorsabban és biztosabban lehet vele közvetíteni, mint a lovasküldönczök által. Ezt követte a géppuska, a mely valósággal záporként ontván a gyilkos golyókat, kisebb csapatok tüzelését helyettesítheti. Újabban rendezesítették a nehéz Haubicz (taraczka) ágyukat is, a melyek a magokat elsánczolt vagy erődítésekben elhelyezett csapatok nyugtalanítására és erődített helyek sikeres ostromlására igen alkalmasak, a mennyiben a magasba röpitett nehéz lövegei a levegőből függélyes irányban, a sánczok belejébe vagy az erődítések vaspánczállal fedett tetejére hullván, azt saját sulyuknál fogva átütik, megrongálják; s így az ott elhelyezett csapatok barcképességét is csökkentik. Igen fontos hadi felszerelés a hordozható táborig villamos reflector. Ugyanis igen erős villamos fényével óriási terület bevilágítására alkalmas lévén, az éjjeli sötét időben való ellenséges meglepetés megbuiusítására használják. Az automobil, mint gyors és czélszerű közlekedési eszköz, terepfelvételezéseknél, felderítő és küldönczszolgálatoknál, nemkülönbben kisebb osztagok gyors elszállításánál szintén előnyösen használható hadi felszerelési eszköznek bizonyult, ennél fogva eme szolgálatok ellátására önkéntes automobiltestületet létesítettek hadseregünknel, a mely osztag a folyó évből volt legelőször a hadgyakorlaton alkalmazásban.

Jelen számunkban eme új és fontos hadi felszereléséről mutatunk be egyes képeket olvasóinknak.

HIREK.

Illusztris vendégek. A cs. kir. Landwehrminiszter az osztrák csendőrség részéről egy báromtagu bizottságot küldött hozzánk, a magyar csendőrség tanulmányozására. A bizottság, mely *Fischer Ede*, *dr. Gampp Frigyes* osztrák csendőrszázadosok és *Kichinger Fülöp* osztrák csendőrfőbadnagyból állott, szeptember 20-án érkezett Budapestre. A bizottságot, a melynek kalauzolására, a honvédelmi miniszter által, tordai *Sándor László*, II. törzstiszti teendőkkel megbízott III. számú csendőrkerületbeli százados rendeltetett ki, a magyar

csendőrtisztikar nevében, a Budapestben állomásozó csendőrtisztiek vendégeül látták és tiszteletükre 20-án este a Fiume szálloda éttermében, élükön *Ziegler Károly* tábornok, csendőrségi felügyelővel, ismerkedési estélyt rendeztek. Másnap, szeptember 21-én, a bizottság tagjai a budapesti csendőrlaktanya és a pótlókeret megtekintése és számos fényképfelvétel után, a hat napra terjedő tanulmányidő kibaszálása céljából egymástól elválva, az ország több helyére és pedig: Szolnokra, Lovasberényre és Nagyváradra látogattak el, míg *dr. Gampp* százados a honvédelmi és belügyminiszteriumok csendőrségi osztályai ügykörének, valamint a csendőrségi felszerelési anyagraktár és a pótszárny ügykezelésének beható tanulmányozása végett, továbbra is Budapestben maradt. A bizottság tagjai, a tapasztaltak nyomán, mindenütt nagy elismeréssel nyilatkoztak a magyar csendőrségről. Az osztrák kiküldöttek tanulmányának főtárgyai intézményünk szervezete, a közbiztonsági szolgálat kezelése, az alárendeltségi viszony és intézményünk anyagi és társadalmi állása volt. Hálás érzettel köszönetet mondunk a cs. kir. Landwehrminiszternek, hogy ezen intézkedésével alkalmat nyújtott osztrák bajtársainknak intézményünk közvetlen megtekintésére, a mi, szerény feltevésünk szerint, a két rokonintézmény eddig is szives viszonyának csak öregbítésére fog szolgálni. Köszönet illeti még tordai *Sándor László* századost is azért a fáradságot nem ismerő és figyelmes kalauzolásért, a melyben — feladatához képest — osztrák bajtársainkat részesítette.

Hadapródok tisztikardja. A m. kir. honvédelmi miniszter a folyó évi szeptember 6-án 86,866/16. szám alatt kiadott rendeletével megengedte, hogy a csendőrbadapródok, oly szolgálatok kivételével, a midőn gyalogcsendőrkardot kötelesek viselni, a saját költségükön beszerzett tisztikardot és selyem lovassági kardbojtot viselbessenek.

Czigányok üldözése. *Bohunyák* iszkai örsbeli csendőr egy rablással terhelt kóborczigány karaván üldözése alkalmával, szeptember 17-én, a csuzkai erdőben, Horváth József kóborczigányt jobb alsó lábszáron lötte. A cigány sérülése nem súlyos.

Egy éjjeli ör merénylete. A torontálmegyei Nagygájon, szeptember 19-én éjjel *Nosztorov Józsa* éjjeli ör, *György Agoston* cz. őrmester, ottani őrsparancsnokot, a midőn az egy vendéglőből kilépett, orozva oldalba szurta. A szurás a cz. őrmestert bal hóna alatt, a sziv táján érve, súlyosan megsebesítette. A merénylő éjjeli ör elfogott.

Támadó csavargó. *Kozmanik István* orosz-lamosi illetőségű csavargó Valkány község batárában, szeptember 17-én, az őt igazolására felhívott *Gera József* óbédai örsbeli csendőrt késsel megtámadta. *Gera* csendőr a támadó ellen forgópisztolyt használt és azt karján súlyosan megsebesítette.

Megtámadott járőr. *Orbán Sándor* őrmester és *Pintér János* próbacsendőrből állott hercegszántói örsbeli járőrt, szeptember 22-én éjjel egy óraker a bács-bodrogmegyei Hercegszántón *Fuczin Illés* és *Balatinác Markó*, ottani lakosok megtámadták és *Pintér* próbacsendőr ballábát könnyen megsebesítették. A megsebesült próbacsendőr a támadók közül *Balatinác* kardjával fején vágva, súlyosan megsebesítette.

Ellenszegülés. *Horváth András* csendőr szeptember 19-én este 10 óraker a zemplénmegyei *Málczán Pivarnyik György* ellenszegülővel szemben, annak könnyű sérülésével végződő szuronyt használt.

Rendőrségi Lexikon a czime annak a könyvnek, a mely 1240 oldalnyi terjedelemmel, a törvények és rendeletek gyűjteményét felölelve, Rédey Miklós fővárosi rendőrtanácsosa és Laky Imre rendőrfelügyelő tollából, most bagyta el a Pátria sajtóját. A vaskos mű, gazdag tartalma és betűsoros voltánál fogva úgy a bírósági, mint a közigazgatási jogszolgáltatás terén, mindenkinek, de különösen a közbiztonsági közegeknek hasznos és áttekinthető segédeszközt nyújt. A Rendőrségi Lexikont szerzőik a csendőrség tagjainak, 15 K bolti ár helyett, 10 koronáért szállítják. Megrendelések a Rendőrségi Lexikon szerkesztőségébe, Budapest, VIII., Mosonyi-utca 5. szám alá intézendők.

KÜLÖNFÉLÉK.

A hol tilos a pálinka. Az éjszakamerikai Egyesült-Államok kisebb államai arról nevezetesen, hogy sok helyen olyan törvények vannak érvényben, a melyek hallatára csak mosolyogni lehet és a melyeket talán ép abban az államban tartanak meg legkevésbé. Így Jowa állam parlamentje tavaly olyan törvényt hozott, a mely szerint az állam területén tilos nemcsak mindenemű szeszestál árusítása, hanem kenyereket vesztik mindazok az állami és városi hivatalnokok, a kikre bármilyen kismértékű bor- vagy sörivás rábizonyítható. A törvény erejének kipróbálására a napokban nyílt először alkalma az országnak. Úgy történt ugyanis, hogy Marengo város érdemes polgármesterét, Henderson urat egy napon rajtacsípték, a mint épen egy korsó jófajta sört öntött a garatra. Az eset Marengo városában és egész Jowában óriási föltűnést keltett és az államügyészség részéről megindult az eljárás a „magáról megfélekedezett” polgármester ellen, a kinek az eset kapcsán most le kellene mondani hivataláról. Ám a polgármester azt mondja, hogy a lakosság, a mely bizalmával kitüntette és polgármesterré választotta, nagyon jól ismerte őt és szokásait és ha ezek a szokások nem ártottak a hivatal méltóságának azelőtt, úgy most sem lesznek annak ártalmára. Az egész államban feszült várakozással néznek az ügy kimenetele ele.

Az átomkóról. Azok az intézkedések, a melyeket Ugandában az átomkór terjedése ellen tettek, sikereseknek bizonyultak. Míg 1907-ben még 4000 ember esett a ragály áldozatául, addig 1908-ban ez a nagyszám 1700-ra szállt alá, a mi nagyon jelentékeny haladást mutat; betegek azonban még most is nagy számmal vannak, de európaiak nincsenek köztük, mert 1906 óta európai ember nem kapta meg ezt a betegséget. A betegséget okozó csecselegy, (*Glossina palpalis*) a Viktória-tó partvidékén él; az itteni lakosokat mind beljebb telepítették a tótól távolabb fekvő, legyektől nem látogatott helyekre és innen van az, hogy a betegség terjedésének sülterült gátat vetni. A tó szigetein szintén nagy számmal laktak emberek. Ezeknek a kitelepítése épen mostánában megy végbe. A kitelepített szigetlakók száma körül-belül 21 ezerre tehető. Azonkívül a csecselegyek irtásával is igyekeznek ismét több vidéket lakhatóvá tenni.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kértatott vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem állható. Kérjük emélfogva

olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előbocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézőkérdezőknek eleje vésésék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

T. Z. csendőr Aranyosgyéres. Adott válaszunk helyes és fentartjuk az esperes nézetével szemben is. 25 fillér bélyeget lapunk javára bevételstük.

K. J. ny. ez. őrm. Marosvásárhely. Sebesülési pótdíj kizárólag csak szolgálatlalteljesítés közben önhibán kívül szenvedett súlyos testi esérülés alapján lehet valakinek odaltélni. Minthogy az Ön tüdőbaja pedig aligha esérülés következménye, emélfogva sebesülési pótdíjra igényt nem tarthat. 10 fillér bélyeget lapunk javára elkönyveltük.

Érdeklődő. Az illetékszabályzat 45. §. 13. pont 6. bekezdése félreértést kizáró módon intézkedik; esodáljunk, hogy Ön ily kérdéssel fordul hozzánk.

P. Gy. Kérdése teljesen értelmetlen, nem válaszolhatunk.

48. Igen; újbóli vizsgát nem kell tenni.

M. J. Labasincz. Nem.

M. Véleményünk szerint megilleti, mert az illető — bár szabadságon van — mégis betegnek tekintendő.

55. 1. Nem szép. ha valaki a kákán erőnek erejével csomót akar keresni. **2. Nem. 3. Szolgálati ügy.**

Szintő csendőr. Az eljárás az összes kerületknél egyforma.

L. J. csendőr. Mindkét esetben 1800 koronát; a pótdíjat figyelmen kívül kell hagyni, mert az csak akkor számítatik be, ha az illető a csendőrségnél legalább is hat évet szolgált. (1881. évi 71. toz. 2. §.)

Cs. M. pr. csendőr. Ajánljuk, kérdeze meg az ottani tanítót, az körülményesen megmondja; még csak annyit, hogy a magántanárnál letett vizsga nem érvényes.

Cs. csendőr Ujborlovény. 1. Szolgálati ügy; különben a továbbképzés sohasem árt. 2. Lapozgasson egy keveset a btkv-ben; van ott szó a házi fegyelemről is.

H. őrmester Mucsoska. Ha kérdez, akkor kísérje figyelemmel az adott válaszunkat is. Már megirtuk, hogy Blum Sándor cégénél IV., Váci-utca 15.

Ujvidéki csendőr. Igen.

B. Gy. csendőr. Nem képez büntetendő cselekményt; a ki ily dolgot művel, az beteg és gyógykezelésre szorul.

S. J. csendőr Tusnádt. Kihágást, melyért feljelentendő.

H. M. Elfogadhatja bátran, sokkal szebb azonban, ha „Tekintetes asszony”-nak szólíttatja magát. Ez legalább jó magyar kifejezés.

K. M. Bsebes. 1909. okt. 18.

902. Szorgalmától és megbízhatóságától függ. Időpontot mondani nem lehet.

Mikszavári őrs. Nem szolgálhatunk vele, mert ily érdektelen dolgok után nem járunk.

248. Nem.

Iguzságt. A szárnyparancsnokság van hivatva eldönteni.

Kiváncst. Előjegyzésbe van véve, de behívása nem biztos. Ha van fogyaték és Önnél magasabb jelentkező nincs, akkor felvétetik.

D. F. csendőr. 1. Igen, felelősségre vonható. 2-5. Olvassa el lapunk f. évi 39. számában „Többeknek” adott üzenetünket. Bélyeget lapunk javára bevételstük.

B. J. Jászborényi. Olvassa el lapunk f. évi 39. számában első helyen közölt válaszunkat. A csendőrségnél eltöltött évek leszámíttatnak, Bélyeget lapunk javára bevételstük.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

95,115/20. sz. Tudomásulvétel és az altisztek kioktatása végett ezennel közzéteszem, hogy az 1903. évben hat évi időtartamra, tehát ideiglenesen felállított tiz utmesteri iskola (illetőleg tanfolyam) folyó évi márczius végével végkép megszűnt.

Uy tanfolyamba való felvétel iránti kérvények tehát már nem terjesztendők fel.

Kelt Budapesten, 1909 szept. 6-án.

Jekelfalussy Lajos s. k.

Körrendelet.

100,861/5. sz. A magyar szent korona országai vörös kereszt egyesületének a budapesti Erzsébet királyné tüdőbeteg szanatoriumában fennálló ágyalapítványa a jövő évben a m. kir. honvédség, illetőleg csendőrség egy legénységi állományu egyénének fog adományoztatni.

A szabad hely az alapító oklevél értelmében márczius, április és május hónapokra adományoztatik, a honvéd (katona-) orvosi véleménynyel felszerelt folyamodványok szolgálati uton legkésőbb f. évi december 15-ig terjesztendők fel.

Az adományozásra és orvosi megvizsgálásra vonatkozó részletes ntasítást az 1905. évi 26,821/V. szám alatt valamennyi honvéd- és csendőrkerületi parancsnokságnak kiadott rendelet tartalmazza.

Kelt Budapesten, 1909 szept. 20-án.

Jekelfalussy Lajos s. k.

Különítmények felállítása.

A m. kir. II. számú csendőrkerület orsovai szárnyának területén Nagytikványban, 1909 szeptember 20-án, egy 6 főből, továbbá

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület nagykárolyi szárnyának területén Kányaházán, 1909 szeptember 16-án egy 4 főből álló különítmény állíttatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Schuster Márton járásörmester, 23 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységeért,

alarendeltjeinek helyes nevelése és vezetéseért, valamint példás magaviseletéért.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Scbill Ferencz főhadnagy segédtsízt, a segédtsízi teendőknek az év elején lezajlott mozgalmas időkből pontos ellátása mellett, a szolgálati okokból távol volt pótszárnyparancsnok és oktatótsíztnak, buzamosabb időn át történt helyettesítésével kifejtett dicséretes tevékenységeért.

Balogh Emil főhadnagy-számvivő, a pótszárny raktárának kezelése és a rubázat átvételénél kifejtett szakavatottság, valamint a számvivőség vezetőjének helyettesítésében tanúsított tevékenységeért.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

László Antal cz. őrm., Gaul János és Bartis Gábor csendőrök, egy tűzvész alkalmával a vagyonmentési munkálatok körül tanúsított férfias elszántságuk, odaadó kötelességűségük és eredményes tevékenységükért.

Bajai Kálmán csendőr cz. őrmester, a zemplénmegyei Olaszliszka községben, 1909 június 24-én pusztított tűzvész alkalmával az oltás, illetőleg élet- és vagyonmentés körül tanúsított férfias elszántsága, önfeláldozó és odaadó kötelességűségeért és különösen egy gyermeknek a biztos tűzhaláltól, a legvégső pillanatban eszközölt megmentéseért.

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Farkas Lajos csendőr, mert egy nagyobb összegű sikkasztás tettesének hosszabb időn át tartó észszerű, buzgó és leleményes kinyomozása alkalmával, járőrvezető őrsparancsnokát határozatosan támogatta.

Bajkó János őrmester és Pintér István csendőr, egy tűzvész alkalmával, a tűzoltás és vagyonmentés körül tanúsított gyors, bátor és fáradhatatlan tevékenységükért.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Andria János őrmester, mert az ibrányi határbeli Csűr tanyáról 1200 korona értékű két lólopás tetteseit Gerbár János, Dutya Szabó István és Hauczki Liba János személyében, 110 órán át, szakértelemmel, fáradhatatlan buzgalommal és kitartással folytatott nyomozás során kiderítette és a tetteseket az igazságszolgáltatás kezeibe juttatta.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Treitli László csendőr egy tűzvész alkalmával a rendfentartás és vagyonmentés körül tanúsított fáradhatatlan, ügybuzgó, kötelességű és eredményes tevékenységeért.

A mindennapi kenyérnél fontosabb a háziasszonynak a jó kávé. — Jó, izletes, zamatos, erős és színdus kávé csak a
«Valódi PATRIA pótkávéval» lehet főzni. A Valódi PATRIA pótkávé, a legjobb nyersanyagokból a leggonoszabban készül és
 elnye, hogy igen kiadós, nem savanyodik meg, így a kávé igen édes, tehát megtakarítás (részlet) el a cukornál. Bővösülésénél csak az
 igaz színmagyar Valódi PATRIA Pótkávé, kérje, mely minden üzletben kapható és több első díjjal lett kitüntetve.

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Rachel Pal járásörm., Kléri János örm., Szabo Kálmán cz. örm., Etédi Ferencz őrsv., Muzslai Medárd, Szolnoki János, Schneeci Pál cz. őrsv., Richtarek János, Marosi Kálmán, Vanko Lénárd, Bolyosi Mihály, Dragonics Matyas, Németh József csend. cz. őrsv., Benedek Zsigmond, Lisicza Mihály, Nagy Lajos, Rácz Mihály, Oprava Péter, Berki József, Gombkötő Antal, Smida Bálint, Szita Gyula, Surány János, Németh Vilmos, Németh László, Beduárik István, Pfundtner János, Szokolovics Lukács, Zimborás Péter, Pindes József, Kádár György, Hrotek Mihály, Bäder Sándor, Hanák Mihály, Nyers Eruó, Gasparik János csendőrök, Tusán János és Bulezajacz Vincze próbacsendőrök egy rablógylkossághol származó bűnjelek megszerzése és biztosítása körül hosszabb időn át tanusított fáradhatlan és buzgó tevékenységükért.

Domin Matyas csend. cz. őrsv. és Németh József II. csendőr, ismételten előfordult gyujtogatás tettesének kiderítése alkalmával tanusított körütekintő, buzgó és eredményes ténykedésükért.

Stock János járásörm., Papp Sándor cz. örm., Pribula János csend. cz. őrsv., Szilagi István, Lukács István, Gyetván János és Lechner József csendőrök, egy tűzvesz alkalmával a tűzoltás és vagyonmentés körül tanusított gyors, bátor és fáradságot nem ismerő tevékenységükért,

Baller Miksa, Radványi Mihály, Kollár Mihály járásörmesterek, Lampertb Lajos, Turi János, Békési György, Molnár Sandor, Handl Ferencz cz. örmesterek, Izsák Mór, Nyuli István cz. őrsvezetők, Timár Kálmán őrsvezető, Koletár András, Pisovics József, Pásztor Ferencz cz. őrsvezetők, Ondreak Vendel, Szabó János V., Batár Antal, Tomor Gábor, Joó László, Mozsolics Sándor, Koltai Ferencz, Jánoska József, Kollár Pál, Szabó János VI., Rapos János, Molnár János, Kisuczki József csendőr cz. őrsvezetők, Kraacszenics Géza, Kovács István II., Novák Péter, Csapái Vendel, Dobrovódszky Gáspár, Tóth Lajos V., Cserveny Károly, Csidei János, Hulik János, Lonnek István, Vitek Márton, Varbányik Istvan, Stevanka József, Banóczy Lajos, Kalmár Vincze, Berki Sandor, Dvovics József, Simon Oresztesz, Klimek János, Felisz József, Dudás Dezső, Missik Lajos, Nemeth Lajos, Vendégh Gergely, Halasz Lajos II., Fehér Gyula, Laki János, Hevesi Ferencz és Lehőcz József csendőrök, Koncz Mihály próbacsendőr a közbiztonsági szolgálat teren utóbbi időben kifejtett, kiváló szorgalommal párosult eredményes tevékenységükért.

Pomothy György cz. őrsv. és Horváth Mihály csend. cz. őrsv., mert egy tűzvesz alkalmával a tűzoltásnál bátor és fáradságot nem ismerő eljárásukkal hatatosan közreműködtek.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Gózi Pal csendőr cz. őrsvezető, mivel az ibrányi határbeli Csúr tanyáról ellopott két darab 1200 korona értékű lólopás tettesének 110 órán át folytatott nyo-

mozás utján történt kiderítésénél járőrvezetőjét hathatósan támogatta, mi által az eredmény biztosítását nagyban előmozdította.

Jutalmazások.

A m. kir. belügyminiszter ur a folyó évi július hó 28-an 97,138/V.b., augusztus hó 2-an 100,611/V.b. és augusztus hó 17-én 106,605/V.b. szám alatt kelt rendeleteivel a következő pénzbeli jutalmakat adományozta:

a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Tusser István csendőrnek, a Caligaro Viktor és társán 1907. évben Sajóvárkony határában elkövetett rablógylkosság tettesének kinyomozása körül kifejtett szép és eredményes tevékenységeért 50 koronát, továbbá

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Bátorfi Vincze cz. örmesternek 200, Heiszter József cz. őrsvezető, Jepura Vazul és Nagy János II. csendőr cz. őrsvezetők és Nagy Károly II. csendőrnek egyenként 100—100 koronát, egy tolvajszövetkezet letartóztatásáért, végül

ugyanazon csendőrkerület állományában:

Toth György járásörmesternek 100, Árva Istvan őrsvezetőnek 50 és Pécs Ferencz csendőrnek 30 koronát, egy 151 óráig tartott fázasztó nyomozás eredményének megjutalmazásaképp.

A m. kir. földmivélsügyi miniszter ur a folyó évi május hó 26-an 85,116/III-1/1908. szám alatt kelt rendeletével a következő pénzbeli jutalmakat adományozta:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Izspasz Tivadar volt cz. örmesternek 60 és Gál Péter volt őrsvezetőnek 50 koronát, a mult évi junius hó 9-én Magyarbodzas község közelében Romániából becsempészett 1750 darab jub lefoglalásáért.

A dombrádi Nagy Gyula ezredes ur által létesített alapítványból folyó évi szeptember hó 12-én a következők nyertek jutalmat:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Szabó József cz. örmester 45 K,

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Juhos László cz. örmester 45 K,

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Oláh József örmester 45 K,

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Vágási Mihály járásörmester 45 K,

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Pollák Benedek cz. örmester 45 K,

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Csillag József cz. örmester 45 K,

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Sas Ignác örmester 45 K,

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Bleier Rezső járásörmester 45 K.

Ki lett osztva összesen: 360 K.

Athelyezettnek :

1909 október 1-ével :

Almássy Zsigmond, III. sz. csendőrkerületbeli százados gödöllői különítményparancsnok, szárnyparancsnoki minőségben a VI. számú csendőrkerülethez : Kaposvárra ;

Barsy Gusztáv, VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a nyiregybázai 1. szakasz parancsnoka. ideiglenes különítményparancsnoki minőségben a III. sz. csendőrkerülethez : Gödöllőre ;

Mayer József, I. számú csendőrkerületbeli százados dési szárnyparancsnok, pótszárnyparancsnoki minőségben a VI. számú csendőrkerülethez : Székesfehérvárra ;

Ádamossy Béla, a VI. sz. csendőrkerületbeli százados, kaposvári szárnyparancsnok, pótszárnyparancsnoki minőségben a II. sz. csendőrkerülethez : Szegedre ;

Lukovich Gyula, IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a sátoraljauhelyi 1. szakasz parancsnoka ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben az I. számú csendőrkerülethez : Désre ;

Barényi Ferencz, II. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a lugosi 2. szakasz parancsnoka, szakaszparancsnoki minőségben ugyanazon csendőrkerületben : Oravicabányára ;

Czékus László, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, besztercebányai szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez : Aradra ;

Lénert József, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a nyitrai 1. szakasz parancsnoka, szakaszparancsnoki minőségben ugyanazon csendőrkerületben : Besztercebányára ;

deési báró Diószeghy Tibor, I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, marosvásárhelyi szakaszparancsnok, mint az I. szakasz parancsnoka, az V. számú csendőrkerülethez : Nyitrára ;

Szinte Gábor, I. számú csendőrkerületbeli hadnagy, dicsőszentmártoni szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben : Marosvásárhelyre ;

Fózmán László, VI. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, a kaposvári 3. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerülethez : Nagykanizsára ;

Mántó József, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a kaposvári 2. szakasz parancsnoka és

Malesevich Miklós, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a kaposvári 1. szakasz parancsnoka, — kölcsönösen ;

Szederkényi Elek, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, komáromi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez : Beregszászra ; bobrovniki és felsődriethomai Lukácsy Béla, V. számú csendőrkerületbeli hadnagy, lipótszentmiklósi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez : Pancsovára ;

Vlaszaty Béla, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, pancsovai szakaszparancsnok, mint az I. szakasz parancsnoka, a IV. számú csendőrkerülethez : Sátoraljauhelyre.

Előléptettek :

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában :
1909 július 26-ával :

Geréb Mihály őrsvezető *ez. őrmesterré* ;
1909 szeptember 16-ával :

Pál István II. és Erdő Mihály *ez. őrsvezetők, őrs vezetőkké* ;

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után :
a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában :

1909 szeptember 24-ével :

Kovács Károly I. csendőr *csendőrré* címzetes *őr vezetővé*.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a rozonyói kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a rimaszombati kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi okt. hó 18-ig

Egy irtóki állás a magyaróvári kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a győri kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi október hó 17-ig.

Egy hivatalozolgalai állás a zalatnai m. kir. főbányahivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruhajuttatvány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a zalatnai m. kir. főbányahivatalhoz 1909 október hó 20-ig.

Egy irtóki állás a szászvárosi m. kir. járásbírósnál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a dévai kir. törvényszék elnökéhez 1909. október hó 18-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek *dus választékban.* ...

Szives tudomásul, hogy Honv. miniszter ur öngyméltósága által legújabbán kiadott körrendelet szerinti Közgazdálkodási pótlékban jelzett összes nyomtatványok és könyvek, teljesen a hivatalos minták és utasítás értelmében készítve, füzetekben valamint külön ívekben is, raktárunkon már készen kaphatók. Kérjük b. rendeléseiket.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

Próbacsendőreink kiképzése.*

Irtta: *Egy hevesmegyei.*

Nagyváradon megkezdte működését a csendőrségi továbbképző és altiszti iskola. Bár csak próbaként állítottatott fel, mégis — a kik testületünk beleletével kissé mélyebben foglalkoznak — előre jósolhatják eme új szervezetünk életképességét, sőt nagy szükségét, melynek úgy a közbiztonsági szolgálatra, mint a katonai szellemre igen előnyös hatása lesz, mert eme tisztánárok által vezetett iskola a kiképzés fokát oly magasra emelheti, minek fokozására belátható időn belül szükség nem lesz.

Azonban ne gondolja senki, hogy a továbbképző tanfolyam parancsnokának és tanárainak könnyű helyzetük lesz akkor, a midőn nyolcz kerületnél nyolczféle kiképzést nyert próbacsendőrök közül véglegesített csendőrökből kell a mai kor követelményeinek helytálló őrsparancsnokhelyettes, sőt őrsparancsnok-altiszteket nevelniök.

A mai kor csendőreinkkel szemben — a szolgálati képesség mellett — társadalmi követelményeket is támaszt. Lehet egy csendőr, vagy éppen altiszt katonailag és közbiztonságilag jelesen képzett, ha nincs meg a legszükségesebb társadalmi simasága, esetlik-botlik a tekintélye a műveltebb elemeknél nincs, de nem is lehet. Már pedig mindennek elosztatását egyedül a továbbképző és altiszti iskolára bizni nem helyes.

Nagyváradai iskolánknak igazán eredménydús sikere csak akkor várható, ha testületünk próbaszolgálatot teljesítő legénységének első elméleti kiképzését olyképen irányítjuk, hogy a XX. század csendőre itt nyerjen egy oly alapismeretet, mely mintegy előszobáját alkossa a továbbképző, majd altiszti iskola tantermének. De ezt csak úgy érhetjük el, ha a lehetőségig egy kézbe adjuk már a próbacsendőrök első elméleti kiképzését, illetve annak irányítását.

Ha próbaként állítottatott fel a nagyváradai iskola, próbaként állítsunk fel egy központi csendőr-előkészítő isko-

lát. Nem is oly végtelen nehézségbe ütközne. Itt van a szép és pompás fekvésű budapesti csendőrlaktanya, hol helyes férbelybeosztással 300—360 próbacsendőr nyerhetne kiképzést s szert tehetne oly alapra, melylyel később gyönyörű eredményt érhetne el a továbbképző és altiszti iskolában. Négy-öt kerület próbacsendőreit tehát Budapestre lehetne összpontosítani első elméleti kiképzésre. Ezen kerületek oktató tisztjeit, kerületenként két igazán kiváló segédoktató altiszte Budapestre tartósan vezényelni. Persze e kerületek tanosztályai egyelőre megszűnnének, míg a többi kerületek a tanosztályaikban képeznék ki próbacsendőreiket, a mig megfelelő terjedelmű épületek rendelkezésre nem állnának.

A kiképzés — mint most is — két részre volna osztandó, de nem a jelenlegi rendszer szerinti kezdő és haladó tanfolyamra, hanem olyformán, hogy a csapatnál altiszti rendfokozattal bíró próbacsendőrök, a szolgálati szabályzat 1—2 fontosabb pontjától eltekintve, csupán a csendőrségi szaktantárgyakból, továbbá helyesírás, fogalmazás és számolásból nyernének kiképzést, azonnal belépésük után, gyakorlatok is velük hetenként csak egy-két órán át végeztetnének. Ellenben a csapatnál altiszti rendfokozatot el nem nyert, továbbá a póttartalékos legénység első sorban katonai kiképzésben részesítették s a csendőrségi szaktárgyakból, csak a két legfontosabbnak (szolgálati utasítás, büntető törvény) alapelveit ismerné meg, s ennek elvégzése után nyerne tulajdonképen a csendőrt előkészítő kiképzést. Írás, olvasás, számolás ezekkel is gyakorlandó volna.

Annak, mit most követünk, hogy akár van a próbasendőr katonailag jól kiképezve, akár nincs, négy hónapon át a kezdők között, majd megint négy hónapot a haladók között tartjuk, gyakorlati értelme igazán nincs, sőt a szolgálatra káros, mivel a próbacsendőrök nagy részét közbiztonsági szolgálat helyett iskolában tartjuk.

Szeretek mindent megfigyelni, hogyne figyelném hat a próbasendőröket is. Gyülekeznek reggel gyakorlatra külön a kezdők, külön a haladók. Nézzük a kezdő próbasendőröket. Egy jó része altiszt volt a csapatnál, tizedes, szakaszvezető, sőt őrmester, a többi a fegyveres batalom összes fegyvernemeinek közlegényei, s póttar-

* Bár a miagunk részéről nem azonosítjuk magunkat teljesen a cikk tartalmával, mindazonáltal közérdekről lévén szó és megszívlelendő adatot tartalmaz: készséggel közöljük. Szerk.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár tőlről nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertész-
tője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zsinbalom,
harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb. míg **Roményi** legjobb képe.
Arjeg yzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.**
Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang-
szerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

tartalékosok. Önkéntelenül kérdelem, mit keresnek utóbbiak között a csapatoknál kitűnően képzett altisztek, mért fecsérlik ezek el a drága időt? Hiszen a gyakorlati szabályzat minden egyes vezényszavának végrehajtása egy és ugyanszón módon történik a fegyveres erőnek bármely csapattesténél, miért bát a türelmét, hivatáskedvét rontani a csapatnál már „előljárói” viszonyt betöltő altiszt jelentkezőknek. Vegyük ki ezeket a „kezdők”-nek nevezettek közül, s fogjuk belépésük után azonnal csendőrkiképzésre.

A kezdő (rendfokozat nélküli) próbacsendőrökkel pedig ne ütessünk egy csapásra két legyet, előbb adjunk nekik katonai kiképzést, s azután annak elvégzése után szorítsuk a tulajdonképeni csendőrségi szakdolgozatra.

A mennyire csak lehet, czélszerűen kell kibasználni az időt; s hogy látkörük bővüljön, hetenként egy délutánt (esetleg a vasárnap délelőttöt) kellene fordítani székesfővárosunk muzeumainak s egyéb tudományos s tanulságos helyeinek, intézményeinek megtekintésére. Természetesen a próbacsendőrök e helyeken is az oktató tisztek vezetése alatt legyenek, kik kellő magyarázatokkal kísérik a látottakat.

A közzgazdálkodás az étkezési pénz napi 10 fillér felmelésével elbírná, hogy havonta egyszer — kiválóbb darab megtekintésére — színbázba menjenek.

Az oktató tisztek, mint tanárok adják elő a főtárgyakat, vezessék a gyakorlatokat, míg a segédoktató altisztek közül, kik arra valóban alkalmasak, a melléktárgyakat.

A tananyag átvétele mellett, minden alkalmat ragadjanak meg, úgy a tiszttanárok, mint a segédoktatók, hogy a próbacsendőröket társadalmilag is csiszolják.

A segédoktatók tulajdonképen mint nevelők volnának alkalmazandók, mi viszont maga után vonná a darabos és nyere altisztek kihelyezését.

Plyen előkészítés után első sorban csendőreink kiképzési foka, társadalmi értéke lenne észrevehetően emelve, másodsorban pedig a továbbképző és altiszti tanfolyam helyzete lenne könnyítve, s az ott kimutatható eredmény kitűnővé fokozva.

A kincstár, hogy kiadásait mérsékelhesse, a feloszlatott tanosztályok elhelyezését nagyon praktikusán értékesítheti, ha tiszti és altiszti lakásokká átalakítja, s az illető állomásokon megfelelő számú lakbért megszüntetve, azok helyett természetbeni elhelyezést utal ki.

Szánjunk egy pár sort még a kerületek székelyén felállítandó altiszti iskolákra.

Nézetem szerint, a hol a tanosztály megszüntetve lenne, azon kerületek nagyobb számban vezényelnének csendőröket a továbbképző tanfolyamba, hogy altiszti fogyatékok pótlására megfelelő számú II-od altiszt álljon rendelkezésükre. Különben ma oly túl sok minden kerületnél a ezimzetes altiszt, hogy 3—5 évi czimzetes

őrevezetőség után érik el a valóságos őrevezetőséget, így ha pár évig — míg a továbbképző és altiszti iskola véglegesítve lesz — kevesebb lenne is az altiszti iskolások száma, ez a szolgálatra hátránnyal nem járna, sőt előnye volna, mert később javulna az előléptetési viszony, mi megint fokozná a megelégedettséget, s tudjuk, hogy a szolgálati buzgóságnak ez az egyik elengedhetlen kelléke.

Azzal zárom cikkem, hogy ha emelni akarjuk leghétségünk értékét, basználjuk fel ennek elérésére már az első elméleti kiképzést, mert csak jó alap után várhatunk eredményes továbbképzést, kiváló járőrvezetőket, hivatásuk magaslatán álló őrsparancsnokokat.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Eredmény az emberismeret alapján.

Irta: Máthé Miklós törzsőrmester.

A nyomozó csendőrnek, ha szolgálatát eredményesen akarja teljesíteni, beható helyi és személyi ismereten kívül még alapos emberismerettel kell bírnia. Ha a szem a lélek tükre, úgy az arc bü tolmácsolója az ember lelki életében pillanatonként előforduló elváltozásoknak.

Különben az emberismeret elsajátítása nem is oly rendkívül nehéz dolog, mint első tekintetre látszik. Nincs ember, a ki egyszer vagy másszor hibába ne esnék. Így van a csendőr is. Már most kezdetnek az is elég, ha saját magát megfigyeli és megjegyzi magának ama különleg is észrevehető lélektani elváltozásokat: szorongást, nyugtalanságot, meglepetést, a miket a hiba miatt várható felelősségre való félelem, gyöttrődés és ideges bizonytalanság okoz. S ha mindezt jól megjegyezte, könnyen észreveheti adandó alkalommal másokon is, mert ugyanez tapasztalható többé-kevésbé minden emberen.

Hogy az emberismeret valamely eredmény biztosításánál mily fontos szerepet játszik, azt, úgy hiszem, magyarázni is felesleges. Hiszen számtalan bonyolult bűneset kiderítése igazolja ezt, még pedig közte sok olyan bűneset, a melynek elkövetéséről a tettes elfogásakor a csendőr még nem is tudott, még kevésbé ismerte az azok elkövetésével gyanúsított egyéneket, mégis a véletlen összehozván ez utóbbiakkal — azok feltűnő viselkedése tápot adott a csendőr gyanújának s az ez alapon kérdőre vont esetleg kellő igazolás hiánya miatt őrizet alá vett egyénről kiderült, hogy súlyos bűncselekmény nyomja a lelkiismeretét és neki, a csendőrrel való találkozás amiatt kellemetlen lévén, ez a kellemetlenség idézte elő nála azt a feltűnő gyanús viselkedést, ami a csendőr figyelmét is felkeltette.

Eme alapos emberismeret alapján igen szép eredményt ért a f. évi február havában a soroksári őrs is.

F. évi február hó 25-én a reggeli órákban vonult be Kalik József cz. őrmester, soroksári őrsparancsnok fárasztó, hosszabb külszolgálatból. Igen kellemetlen meglepetésül már ott várta őt soroksári lakosa, a kik mind a kárukrúg akkor elkövetett betöréses lopásokról jöttek panaszt tenni.

Kalik cz. őrmester a panaszokat felvevén, megkérdezte

A legjobb órák,

legszolidabb ékszererek, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Az északi sark, baloldalt a hókunyhó mellett áll két eszkimó, a hátul az amerikai zászló.

Az északi sark közelében.

Cook fényképei északi sarkú utazásáról.

panaszosokat, hogy van-e gyanujok valakire. De azok nem tudtak senkit megnevezni.

Reggelizés után még egy pihent csendőrt vett magához az őrmester s egy községi közeg és károsok kiseretében elindult a helyszini szemlék megtartására, hogy az esetleg hátrahagyott bűnjelekből vagy nyomokból valami tőpontonit szerezhesen a további nyomozás irányítására.

Soroksaáron és a soroksaári örskörletben az utóbbi évek folyamán ugyeszlólván napirenden voltak a betörések, távirida és távbeszélő huzal lopások. Ez utóbbiak 1905. év óta kideritetlenek maradtak.

Kalik cz. őrmester még csak mult évben került Soroksaára s csendőrei között ia több változás törtéven, személyi ismeret tekintetében igen gyenge lábon állottak. Így történt aztán, hogy a nyilvántartott kideritetlen zavarok közül minden igyekezetük daczára sem voltak képesek egyet sem kideríteni, sőt már ujabbakal is szaporitották.

A közbiztonság ilyen állapota tudvslevőleg az őrsparancsnoknak okoz legtöbb gondot, mert ő felelős örskörletében a közbiztonság zavartalanságáért és a megzavart rend helyreállításáért. Érezte e gond súlyát Kalik cz. őrmester is. Sőt ekkor menetközben is afelett töprengett, hogy miként fogják ez ujjab büneseteket kideríteni. Hiszen csak pár nappal előbb értek el egy igen szép eredményt. Kideritettek vagy husz rendbeli az azelőtti pár hónap alatt elkövetett betöréses lopást s azok tetteseit a kir. ügyészségnek át is adták. A most ujjabban történeteket tehát egy másik, még előttük ismeretlen tettestársaság követhette el.

Amint ezek felett töprengve halad, az utca tulsó oldalán egy csavargó kinézésű és ruházatu egyént vett észre velök szembejönni, a ki midőn öket észrevette, hirtelen egyik mellékutczába kanyarodott be. Kalik cz. őrmester, mielőtt még szem elől eltűnhetett volna az ismeretlen, utána kiáltott és megállásra hivta fel. Ez tétovázott pár pillanatig, megálljon-e vagy tovább menjen, de mégis meggondolta a dolgot s mivel a járőr és kísérete is közeledett, és az utcán sokan is álldogáltak, hát csak megállott és bevárta a járőrt.

Kalik cz. őrmester igazolásra szolította fel az ismeretlen s miután ez elfogadható módon nem tudta magát igazolni, őrizet alá vette a egyik csendőrével és a rendőrral a községházához kísértette; meghagyván utóbbiaknak, hogy addig is, míg a helyszini szemléket megéjtik, szigoru őrizet alatt tartassák.

Tudjuk jól, hogy a község hasonló esetekben mindig a gyengébb pártjára áll s a nélkül, hogy az okokat ismerné vagy figyelembe venné, nem éppen hízegő szavakban szokta véleményét hangoztatni. Így történt jelen esetben is. A több rendbeli betörésről már értesült lakosság nagy része, csoportosan az utcán tárgyalgatván az eseteket, szemtanuja volt a csavargó őrizet alá vételének. S a nélkül, hogy bármelyiknek köze lett volna a csavargóhoz, méltatlankodni kezdtek az őrmester eljárásán és elég ballhatóan többen megjegyezték, hogy jobb volna, ba a betörőket és rablókat keresnek és fognak el, mint azzal a szegény ártatlan vándorlóval vesződnék. Kalik őrmester azonban figyelembe se vette a megjegyzéseket, hanem a csavargó utbainditása után folytatta szolgálatát tovább.

A helyszini szemlék megejtése csakugyan igazolta, hogy egy ujjab, még ismeretlen tettes működött mind

az öt betörésnél. Még azt is megállapitották, hogy a tettes egyedül volt és nem is törődött más tárgyakkal, csak pénz és ékszer kellett neki.

A károsultak közül kettő óras és ékszerész, a többi pedig kereskedő volt.

A járőr, a helyszinek megszemlélése után, mielőtt a nyomozást tovább folytatta volna, a községházához ment, hogy a csavargó ügyét elintézzze. Megmotozván a nevezett batyuját és ruházatát, egy kis baltát, egy kis kézi-fűrész, egy hosszú pengéjű mészároskést talált a batyuban, a személymotozás pedig 25 K készpénzt, egy drb. hatlövetű megtöltött forgópisztolyt és egy, kulcsmintákkal, még pedig mint később kiderült hamis (ál) kulcs mintákkal herajzolt papirdarabkát eredményezett.

Már ezek a tárgyak elegendő okot képeztek arra, hogy a gyanus külsejű és viselkedésű idegent még gyanusabbá tegye a járőr előtt. Ama további körülmény pedig, hogy kilétére, loglalkozási módjára és tartózkodási helyére nézve előbb minden felvilágositást megtagadott, később pedig hol bécsi, majd budapesti s végül zágrábi illetőségűnek mondta magát: egyenesen arra engedett következtetni, hogy vagy szökésben levő büntettes vagy utazó betörő lehet az illető, s a nála talált tárgyakat is csak azért hordja magával, hogy alkalomadtán betörés vagy rablásnál felhasználja. Arra természetesen senki se gondolt, hogy az előző éjjeli betöréseket ő követte el. Ki gondolná, hogy egy büntettes cselekményei színhelyére visszatérjen s elfogassa magát? Habár számtalanszor megtörtént már, hogy gyilkosok visszatértek áldozataikat megszemlélni. Valószínű, hogy ez utóbbi lehetett a célja az itt említett csavargónak is.

Kalik cz. őrmester látván az idegen csökönyösségét, miután a községbázánál sem akadt senki, aki annak kilétééről felvilágositást adhatott volna, ismételen figyelmeztette, hogy nevezze meg igazi nevét és tartózkodási helyét, mert addig míg elfogadhatóan nem igazolja magát, el nem bocsátja s ha másképen eem tudná, az örsön és a fővárosi rendőrségnél levő „Gonosztevők albuma” segítségével is felderíti kilétét.

Ez hatott. Az idegen meggondolta a dolgot és megnevezte magát, hogy Herdlicska Sándornak hívják és állandóan Erzsébetfalván édesanyjánál: özv. Herdlicska Jánosnénál szokott tartózkodni, utóbbi időben azonban bizonyos családi viszálykodás miatt nem lakott otthon, hanem a környékbeli ismerőseinél huzta meg magát. Ezeket azonban nem akarta megnevezni. Azt azonban beismerte, hogy az előző éjjel történt betöréseket ő követte el s a lopott holmikát már értékesítette is. Büntetés — mint állította — a betöréseknél nem volt, az orgazda nevét nem volt hajlandó elárulni. Mindezek felül még arra kérte Kalik őrmestert, hogyha csak lehet, édes anyját ne értesítsék elfogatásáról, mert nem szeretne neki még több bánatot is okozni.

Kalik őrmester jól tudta, hogy ez az egyszerű beismerés mit sem ér, mert bűnjelek vagy más bizonyíték nélkül bármikor eredményesen visszavonható. Aztán az is gondolkozóba ejtette, hogy Herdlicska már több bánatot is okozott az anyjának, de nem akarja megmondani, hogy mi által és miként. Ezt tehát jó lesz kipuhatólni és az erzsébetfalvai őrszel is érintkezésbe lépni, hátha ott már előbből ismerik Herdlicskát.

E célból tehát Erzsébetfalvára indultak. Már utközben meglepetés érte őket. Egyik utszéli köoszlop mellett

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást olmulasztja. — Árja K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. O vosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítáa.

Szánt vontató eszkimók.

Az expedíció a Grinnell-földön.

Cook fényképet északi utazásáról.

négy darab sárgaréz gombos csavart találtak, olyat, amilyennel a fali óra fakeretének az alsó részét a falhoz szokták erősíteni. Bizonyosra vették, hogy ez az ellopott órákból való lesz s valószínűleg a tettes ejtette el, mikor menetközben ott megpihent. Herdlicska mind ezekre nem szólt semmit, de már látászott, hogy kellemtelenül érintette a lelet. Kalik őrmester magához vette a négy csavart s tovább haladtak.

Erzsébetfalvára örve Dékány Benedek őrmestert ke-resték fel. Ez, mint szokásos büntettest, ismerte Herdlicskát, ennél fogva utóbbi a községházánál őrizet alatt bagya, községi közeggel az anyja lakására mentek.

Özv. Herdlicskáné éppen a konyhában foglalatosskodott, húst sütött s minden meglepődés nélkül fogadta a járőrt. Kérdésre előadta, hogy egyedül lakik; fiát a kire csavargó életmódja miatt haragszik, már rég nem látta.

— Hát kinek süti néni ezt a sok húst? — kérde Kalik őrmester — egy tálon volt mintegy nyoloz kilónyi sült húsra mutatva.

— Jobban és tovább eláll így, lelkem! — felelte az asszony minden zavar nélkül.

De már arra a kérdésre, hogy honnan vette a húst, és miért vesz annyit, ha egyedül van, mikor minden nap frissét kaphat, zavarba jött az asszony és hiába erőlködött, nem tudta magát kimagyarázni.

Mikor pedig a szobába léptek és Kalik őrmester meglátván az egyik lopott órát a falra függesztve, a másikat pedig egy szekrény tetején s mindkettőnél hiányzott a gombos rézcsavar és kérdést intézett az asszonyhoz, hogy honnan kerülnek azok oda, mert ők éppen ezeket keresik s elővette és felmutatta a hozzávaló csavarokat is: az özevgy sirva fakadt és beismerte, hogy a fia hozta azokat az előző éjjel, más egyebekkel együtt. Elő is adott mindent, de Kalik és Dékány őrmesterek ezekkel meg nem elégedvén, alapos házkutatást tartottak.

A házkutatásnak rendkívüli eredménye lett. Az említett ötrendbeli betörésből származó bűnjeleken kívül, még Sorokszáron történt három rendbeli és Erzsébetfalván történt hét rendbeli betöréses lopásból származó bűnjeleket talált elő a járőr. Kiderült a sok hús honnanszármazása is. Egyik erzsébetfalvi hentes és mézszáros-üzletből pár héttel előbb, éppen akkor, midőn az egyik társ kilépett az üzletből, következő reggelre Herdlicska az összes bűkészetet ellopta. Az erzsébetfalvai öre, miután minden jel arra mutatott, hogy a kilépett üzlettárs a tettes, ezt jelentette fel a kir. ügyészségnek.

Ennek még nagyobb örömet hozott a szép eredmény, mint a járőrnek, mert a kir. ügyészség, a bova az eredmény e részéről a járőr telefon-jelentést tett, a járőr utján értesíttette az addig gyanúsítottat, hogy a másnapi tárgyaláson nem kell megjelennie.

Az összeszedett különféle bűnjel egy teljes teherkocsival lett. Volt a bűnjelek között olyan is sok, a melyeknek bonnanszármazását sem a járőr nem ismerte, sem az özevgy nem tudta megmondani. Magyarázta azonban mindezeket az a három vagy négy vasuti menetjegy, a melyet Kalik őrmester az egyik szekrény tetején talált.

Ezek szerint, mint azt Herdlicska is beismerte, egy izben, midőn összeköttetéséinél fogva megtudta, hogy két dombóvári ékszerészhez mintegy 50.000 k. értékű óra- és ékszer-küldemény érkezett, Dombóvárra utazott. Tásakáját, melyben betörő műszerei voltak, egy bordárral szállodába küldte, s pedig gyalog ment be a városba és kikémlelte a két ékszerüzletet. Következő éjjel az egyik üzletbe be is tört, de csak pár darab ékszer

vetett magához, akkorára lépteket hallva, kimenekült az üzletből s a másik oldalon egy kapualjba buzta meg magát. De innen is menekülnie kellett, mert éppen az üzlettulajdonos volt, a ki kávéházból lazatérőben odaérkezett s üzletét nyitva találván, lármát csapott. Mig azonban a kereskedő és az odaérkezett községi közegek és szomszédok méltatlankodtak az eset felett, addig Herdlicska a község más részén két cipőüzletbe betört s árukban és készpénzben mintegy 2640 koronát összeszedve, a hajnali órákban induló vonattal elutazott.

Ugyanigy tört be Szolnokon Tanker és Tareczki ékszerészekhez, honnan 1090 k. értékű, majd máskor Békéscsabán Berbegucz ékszerészhez, honnan 267 k. értékű, más alkalommal Koviczki kaposvári ékszerészhez, honnan 390 k. értékű különféle ékszereket lopott el. Ezeket Herdlicska mind beismerte és bizonyították a vasuti menetjegyek és még előtalált bűnjelek is. — Volt még a bűnjelek között egy jó csomó táviradai és távbeszélő buzai is. Ezeket, mint beismerte, az utóbbi időben lopta s még nem értékesíthette. De beismerte azt is, hogy 1905—1908. években azon a tájékon történt hasonló lopásokat mind ő követte el. Ez idő alatt a postakincetárt 881 k. értékig károsította meg.

Szóval 23 rendbeli, mintegy 6925 k. értékű kárösszegre rugó betöréses lopást derített rá ez a járőr Herdlicskára s a nála megtalált bűnjeleken kívül még budapesti, kissejkei, tahitótfaluai és rákoszentmihályi orgazdától még nagy mennyiségű bűnjelt szedett össze s azokkal együtt Herdlicskát és az anyját a pestvidéki kir. ügyészségnek átadta. S mindez az emberismeretnek s főként az alapos megfigyelésnek a következő ményé volt.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A nagyvárosok légkörének tisztátalansága és hatása az időjárásra.

A Földünket környékező levegő, különösen emberlakta vidéken, mindenütt többé-kevésbé tisztátalan, de sebol sincsen oly nagy mértékben mesterségesen előidézett tisztátalanságokkal fertőzve, mint épen a nagy ipartelepök és a nagyvárosok fölött. Erről a nagyvárosi légkörtisztátalanságról s annak hatásáról Szalay László a következőket írja a „Természettudományi Közöny”-ben.

A légköri tisztátalanságnak koránsem az a fő hátránya, hogy a távolba való látásunkat korlátozza, hanem az, hogy ezt a szennyes levegőt kénytelenek vagyunk belélegzeni. A nagyváros egészségi állapotában a Föld bármely pontján, ha benne a kulturát a gyárak füstöt okádó kürtöi hirdetik, {mindig sok a kívánni való. Ámde még gyárkürtő nélkül sem lehet a nagyváros közegészségi szempontból eszményi lakóhely.

Minden nagyváros zsufaltságánál fogva már eleve magában foglalja az egészségre káros körülményeket. Az utca pora, a kövezet koptatásából származott finom liszteszerű por, az utcán elhullatott lóürülék, a szénpor, a korom, a hamu és más, a földről a magasba ragadott szilárd testecskék, a melyek aránylag könnyűségüknél fogva a levegőben lebegnek, hozzájárulnak abhoz, hogy a nagyváros egészségtelen legyen, nem is szólva ezeken kívül a levegőben állandóan jelenlevő szerves anyagokról, melyek azután a ragályos betegségek terjesztőivé és hordozóivá válnak.

A levegőnek ez a tisztátalansága nemcsak finom műszerekkel mutatható ki. Meggyőződhetünk róla szabad

szemmel is, ha a felkelő Napot a város magasabb pontjáról figyeljük meg. Ugyanakkor láthatjuk legjobban milyen sűrű, lila-szürke szennyes köd borítja a várost, s borzalommal tölt el az a tudat, hogy ezt a sűrű, piszkos páratömeget kell belélegeznünk.

Erre jó bizonyíték Aitken skót fizikus adatai. Aitken többfajta porszámológó eszközt szerkesztett, a melyeknek segítségével csodás eredményekhez jutott. Porszamszámológó készülékével megállapította több helyen a levegő különböző rétegeiben az ottlevő porszemek számát. Arra a tapasztalatra alapította vizsgálatait, hogy a levegő vizsgoje teljes telítettség esetében csak akkor sűrűsödik meg, ha a levegőben portestecskék vannak jelen, a melyek a lecsapódás magjául szolgálnak. Aitken a megvizsgálandó levegőt a porszamszámológóra vezeti, a ezután légszivattyú segítségével megriktálja a porszamszámológóban levő levegőt, mire az természetesen lehül. A vizsgój a porszamszámológó készülék kamarájában megsűrűsödik, s cseppek alakjában nagyon finom beosztású számláló lapra hullik, a hol számuk mikroszkóppal megállapítható.

Ilyen fajtájú vizsgálatok segítségével meghatározható, hogy egy köbcentiméter levegőben hány porszem van. Aitken úgy találta, hogy a londoni és a párizsi levegő cm^3 -enként 400,000—500,000 porszemet tartalmaz. Egy szobában, a hol két gázlámpa égett, közel 2 millió, ugyanazon szoba mennyezetéről vett levegő pedig 5 $\frac{1}{2}$ millió porszemecskét tartalmazott köbcentiméterenként. Télen aránylag a levegő portartalma kisebb, mint nyáron; eső és havazás után szintén hirtelen megcsappan a porszemek száma. Gmund orvos úgy találta, Aachenben 60,000—160,000 Hamburgban 70,000—140,000, Kielben 35,000—60,000, Kiel vidékén, a városoktól távol eső helyeken, a levegő csak 6000—12,000, a bajor alpokban pedig csupán 400—6000 porszem jut egy köbcentiméter levegőre.

Megjegyzendő, hogy ebben az utca sára és kövezetkopás támasztotta por, továbbá a lóballadék durva szemei ninosenek belefoglalva, mert ezek aránylag súlyos voltaknál fogva a porszamszámológóhoz vezetők csöveken és csapokon leülepednek. Az említett számok tehát csak a legfinomabb porszemekről, jelesen a koromról és a hamuról, vagyis az égési folyamatok melléktermékeiről tájékoztatnak.

A füsttel és korommal telített levegő az időjárásra is nagy hatással van. Így a nagyvárosokban a ködképződés a levegő tisztálanságára vezethető vissza.

Sőt Londonban a napsütést is ilyen mechanikai úton létesített viszonyok módosítják. Például London közepén: a Cityben az évi napsütés tartama 1027 óra, vagyis csupán 23%-a annak az időnek, a melyen át a Nap sütne, ha a nappalok derültek volna.

Greenwich-ben, — a mely Londontól keletre fekszik, de magával Londonnal szorosan össze van növe, — a napsütés tartama ugyanazon időszakra vonatkoztatva 1227 óra, míg Kew, a mely Londonnal szintén szoros kapcsolatban van, a napsütés tartama 1399 óra, vagyis az előbbinél a lehető évi napsütés 27%-át, az utóbbinál 31%-ot teszi. Ebből az következik, hogy a City, vagyis a belső város napsütése 8%-kal kedvezőtlenebb, mint Greenwich városé. Az egyazon városban észlelt különböző tartamú napsütést úgy magyarázzák, hogy a gyakori nyugati szelek London városa felől a füstöt Greenwich felé terelik, ezáltal a város egy évben több napon át csak mérsékeltelen részesül napfényben, ellenben a nyugati fekvésű Kew felé ritkábban fújnak a keleti szelek, így kevesebb füstöt kap.

Hamburgban sem sokkal kedvezőbbek a viszonyok mint Londonban, mert itt az évi napsütés-tartam 1236 óra, vagyis az évi órák összegének 28%-át teszi; 108 napon pedig a hamburgiak a Napot egyáltalán nem is látják. Kedvezőbbek a viszonyok Berlinben; itt 1672 óra az évi napsütés, vagyis 37%-a az évi összegnek.

Nagyarországon, a hol a gyári ipar még nem rontja meg annyira a levegőt — Budapestet kivéve — kedvezőbbek a viszonyok.

A mesterségesen a légkörbe bocsátott tisztálanságok nem maradnak állandóan ott, és így nem veszélyeztetik a Föld lakóit azzal, hogy a légkörbe évek hosszú során át felkerült szenny idővel a Napot elhomályosíthatja. A természet maga gondoskodik arról, hogy a légkör időről-időre ismét megtisztuljon. A szélnek, esőnek és a havazásnak jelentékeny szerepe van a levegő portalanításában.

Ha erősebb szélfúvás után nézünk végig városunkon, a melyet sűrű füst és ködzerű lepel borított, azt fogjuk látni, hogy a levegő sokkal tisztábbnak látható és esztal jelentékenyen közelebbnek tűnik. Erősebb nyári eső után ugyanazon benyomásunk támad, mint szélfúvás után. Azt, hogy a vízcseppek mennyi légköri tisztálanságot képesek magukkal a magasból a földre lehozni, láttuk Aitkennek előbb ismertetett kísérleteiből, az pedig, hogy a téli havazás alkalmával mennyi légköri szennyet ragad magával a hó, Hagen város kémiai laboratóriumában végzett vizsgálatokból tűnik ki. Így például egy kisebb 3—4 mm magasságú havazás alkalmával a felfogott hőmennyiség megolvasztása után 0.5 mm esőmennyiséggel volt egyértékű. Ezen megolvasztott hőmennyiség vizsgálata alkalmával úgy találta, hogy az egy m^3 területre leesett hőmennyiség 1.2 gram légköri tisztálanságot tartalmazott, ezt pedig 0.8 gram hamú és 0.4 gram szénalkotórész alkotta.

E szerint egy hektár területre 12 kg légköri tisztálanság jut. Mintbogy azonban Hagen város területe 3285 hektár, ezen havazás alkalmával a város légköre nem kevesebb mint 39.420 kg légköri szennyből tisztult meg.

Ha most fölteszük, hogy Budapestben a légkörben épen annyi a tisztálanság, mint Hagen városban, vagyis ha hektáronként itt is 12 kg légkörbeli tisztálanságot tételezünk fel, akkor Budapestben 30,000 hektár területnek megfelelően, már rövidebb tartamú havazás is 360,000 kg légköri szennyet volna képes lecsapni. Mintbogy azonban Budapestnek $\frac{1}{3}$ része nagy kiterjedésű mező-, rét- és erdőből áll és csak $\frac{1}{3}$ részét lehet beépített területnek tekinteni, még akkor is 120,600 kg légköri tisztálanság jutna egy esőzés vagy havazás után vissza a földre.

A magasabb légkör levegőjében 10—15 ezer méter magasságban nem is található a földről felkerült por. A porszemek száma már kisebb magasságú csúcsokon is jelentékenyen csökken. Így például az 1800 méter tengerszinti magasságban levő Rigi Kulmon a porszemek száma köbcentiméterenként 400—800 között változik. Az ilyen magas fekvésű helyeken élő emberek aránylag valóban tiszta levegőt szívnak s ezért nem is diadalmaszkodhatik rajtuk annyira a tüdővész, mint a mi fővárosunk szegény népein.

***

Szenzációs magyar találmány.

Szentléleki Hajdó Márton m. kir. csendőrfőbadnagy Kiskunfélegyházán „Mentőszölye” című találmányára

az egész világ művelt államaira nézve szabadságot nyert.

Ezen találmány rendeltetése az, hogy ennek segélyével tűzvész alkalmával, midőn más úton menekülni nem lehet, a városi emeleti lakásokban és szállodákban lakók, gyárakban dolgozók, színházakban tartózkodók bármily magasságból az ablakon át egyszerre 8—10-en is menekülhessenek. Ezen mentőzsölye a színházi páholyokban elhelyezve a szükséges páholyberendezést nyújtja, míg tűzvész esetén a páholyokkal átelleni ablakon menekülhet a közönség, a helyett, hogy a kijárat felé rohanva, a budapesti Párisi Nagyarubáz, a Kowald-gyár, a bécsi Ring-

A mentőzsölye.

színház és a new-yorki Irokéz-színház égéséből ismert borzalmas katasztrófának tenné magát ki. Ezzel az egész világ nagyobb városaihoz levő színházak tervbe vett milliárdokba kerülő átalakítása is feleslegessé vá-

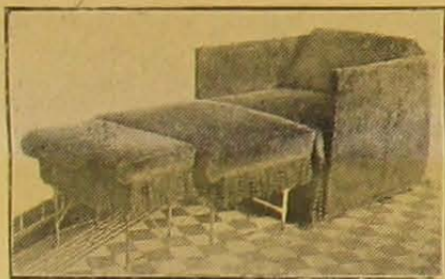
ben beálló szerenesétlenségeknél és baleseteknél szintén igen előnyös pamlag alakjában.

Minden egyes alakjában oly csinos és kényelmes butordarabot szolgáltat, hogy azok bármely előkelő szalonban is elhelyezhetők. Néhány perc alatt hozhatók az egyes részek a kívánt butorziati alakokba. Tűzvészkor pedig a mentőzsölye egy perc alatt hozható oly helyzetbe, hogy az ablakon át a menekülés kezdetét vehesse.

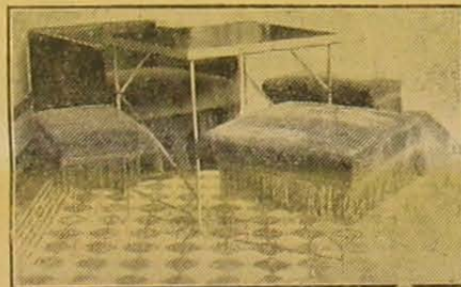
Az így butorziati részekkel is felszerelt mentőzsölye egyszerűbb kiállításban körülbelül 95 forint árban fog forgalomba hozatni, míg az anyag és minőség szerint a jobb kiállítású és egészen finom kivitelű mentőzsölyék árai magasabbak lesznek.

A mentőzsölye a le- és felszálló gépezet nélkül is forgalomba hozatik, de ez esetben 40 forinttal olcsóbb áron.

A mentéshez szükséges gépezet, csigasoron haladó sodronykötelek és a kifüggesztő készülék összesen is (körülbelül 40 forint áron 20 méter magasságu lakáshoz) és külön-külön is beszerezhetők az alábbi gyárban olyanok által, kik pl. mint földszinti lakók a mentőzsölyét a menekülésre alkalmas fenti készülékek nélkül csupán mint ily felszerelésre alkalmas butort vásárolták, illetve szerezték be, de később emeleti lakásba köl-

Mentőzsölye mint ágy.

Mentőzsölye mint asztal és szék.

lik, mely szerint a legnagyobb befogadási képességet véve alapul, minden 60 személy részére külön kijárat építtetnék.

A mentőkészülék sulya kb. 40 kiló. Kezelése oly egyszerű, hogy két-háromszori megmutatás után egy gyerek is képes működésbe hozni. E célból az ablakoknak semmiféle előzetes felszerelése nem szükséges. Az ablakon át történő meneküléskor a leszállást külön a zsölyében állandóan elhelyezett gép segélyével érjük el, míg a föld szinéről az újbóli fölszállást szintén külön szerkezet segélyével hajthatjuk végre.

A mentőkészülék vagy egy állandóan az illető ablakfalába erősített s egyben ablakdiszül is szolgáló, vagy egy a veszély pillanatában pár másodperc alatt az ablakra erősíthető s könnyen kezelhető vasszerkezetre csigasoron baladó kötéllel van kifüggesztve. Hogy a mindennapi használatban is nélkülözhetetlen legyen, ezen mentőkészülék úgy van összeállítva, hogy 1. mint zsölye, 2. mint pamlag, 3. mint asztal és négy szék használható. Egy ily zsölye automobilés hintőülésekül használva is megfizethetetlen szolgáltatást tesz, mert az automobilon és hintón utazók saját ágyaikban alhatnak, saját székeiken ülve, asztalaikon étkezhetnek, a helyett, hogy mások által használt és sokszor fertőző betegségeket előidéző ilyen butorokat kénytelenek igénybe venni. Utazás vagy vadászat köz-

töztek és a zsölyére, mint menekülő-készülékre is szükségük van.

A mentőzsölyének meneküléskor használandó összes alkatrészei finom vas és acélból valók, tűzmentesek és száz év múlva is teljesen használató állapotban lesznek. A mentőzsölyék különböző nagyságban készülnek és megrendelésnél a menekülésnél használandó ablak magassága és szélessége centiméterekben pontosan közlendő.

Gőzmalomokban, gyárakban dolgozók, színházakban, szegényházakban, kórházakban tartózkodók akár a 20. emeleti helyiségekből is egyszerre 70—80-an menekülhetnek a mentőzsölyében alkalmazott 2—3 gépezettel felszerelt, bádoggal bevont, folyószerű készüléken, mely a gyárak stb. menekülésre kiszemelt ablakainak párkányzati vonalában lenne állandóan felcsatolva, a nélkül, hogy az épületet szépsézeteti szempontból előnytelenül befolyásolná. Szükség esetén 1—2 perc alatt lecsatolva, a tűzveszedelembe jutott munkásnép megmenthető.

A zsölye mentés közben.

Ugyanezen készüléken ennek sodronykötelei felhasználása mellett két felvonógép segítségével a tűzfecskendők a megfelelő számú tűzoltósággal gyorsan felvonhatók bármily magasságba és a tűz keletkezési helyén közvetlenül oltható, a helyett, hogy az eddigi, a föld színéről intézett bizonytalan hatású oltási rendszer továbbra is fentartatnék. A magasba felvont tűzfecskendő egy a földszínen levő viztartóval tömlő által van összekötve és a vizet a magasban levő tűzoltók a szükséges mennyiségben így kapják.

Hogy a mentőszölye és a 70—80 ember menekülését lehetővé tevő készülék bevezetése a mindennapi használatban az emeleti lakásokban lakó sok milliós ember lelki nyugalmát mennyire képes visszaadni, felesleges ecsetelni, ha meggondoljuk, hogy tűzvész esetében ennek birtokában nem kell várni a tűzoltóságra, mely különben is az emberélet és értékesebb vagyon mentésénél a harmadik, negyedik stb. emeleti lakásokban már az ez idő szerinti legtökéletesebb mentőkészülékek segítségével is úgyszólván tehetetlenül áll. Azonkívül mint butordarab is sok bázisszonyt kisegít zavarából, különösen ha vendéget kell elszállásolnia.

Megrendelések a feltaláló Hladjő csendőrfőhadnagy részére Handlovits és Zsemle elektromechanikusok címén Budapest, V., Váci-ut 74. sz. alá küldendő.

KÉPEINKHEZ.

Cook fényképel északsarki utazásáról.

A közelmúltban a napisajtó azzal a sensatiós hírrel lepte meg az emberiséget, hogy egy szenvedélyes sarkutazó: Cook dr. amerikai orvos felfedezte az északi sarkot. Az első hír után, úgyszólván, csak órák kérdése volt, hogy ez a lihetetlennek látszó eset hire az egész művelt világon elterjedjen. Nagyon lélegzett mindenki, a ki e hirt olvasta. No! végre, annyi emberáldozat után, mégis csak sikerült! Végre mégis akadt egy ember, — azaz hogy három, mert Cook két eszkimóval volt, — a ki az oly régen keresett északi sarkot felfedezte és színéről-színre látta.

Pár nap alatt Cook dr. lett a világ központja, a leg-híresebb, a legünnepeltebb ember a világon. Hiáltak, csalogatták mindenfelé felolvasásra, szóbeli előadásra stb., mert hát mindenki hallani és tudni akarta, hogy hát milyen is Földünknek, ennek az örökké nyugtalan halygónak az északi sarka. Olyan sarok-e az, mint más sarok?

A türelmetlen emberiség azonban még eléggé ki sem vitatkozhatta magát a felfedezett sark milyensége felől eléje toluuló kérdéseken, már újabb hír jött, a mely szerint nemcsak Cook dr., hanem egy másik amerikai is, egy Peary nevű szenvedélyes sarkutazó szintén felfedezte az északi sarkot.

Nosza, megindult a combinatio s a tudósok és érdeklődők csoportja két pártra oszlott a felett: ki hát a tulajdonképeni felfedező: Cook vagy Peary? És hát az a felett megindult vita jogos is volt, mert felfedező csak az egyik lehet, a másik már csak felfedezett föld-részt talált; és, mert egyik a másiknak semmi nyomát nem találta az északi sarkon, pedig hát — mint ők állítják — mind a ketten kitűzték az északi sarkra Amerika nemzeti lobogóját, sőt — a mint az képeink egyikén látható — Cook még egy hókunyhót is épített az északi sark fixpontján.

Az okosabbak végre is kisütötték, hogy a Föld északi sarka egy mértani fixpont ugyan, vagy valami csúcs hegye, vagy homorú mélyedés feneké, de hát néhány száz vagy ezer lábnyira lévén az örökké való idő óta hó és jégmezőkkel fedett sarki tenger fenekén, és a felette elterülő hó- és jégmező mint valami czirkuszi mozgójárda, hol jobbra hol balra mindig mozog és elmozog, ennél fogva más-más időben mind a két sarkutazó felfedezhette az északi sarkot, az erre a célra alkalmas és — állítólag — csalhatatlan műszereivel és csak a miatt nem találkozhattak, mert eme felfedezett helyen való hosszabb tartózkodás nagyon is veszélyes, sőt — mint az áldozatok igen jelentékeny számából sejtethetjük — egyenesen életveszélyes is. Egymást tehát meg nem várhatták.

Az elődje lobogóját pedig azért nem találhatta meg az utóbbi felfedező, mert az már akkorára a fentebb említett mozgó jégmezővel néhány kilométernyire elcsúszott az északi sark fix pontja felől s az állandó sötétségben a halzással táplált mécses gyenge fénye mellett ily távolságra meg se láthatta. S így nem lehetetlen, hogy egy harmadik felfedező, mind a két lobogót megtalálván, egyszerre két északi sarkát fedezi fel az öreg Földnek; a mi elvégre ép úgy lehetséges, mint a hogy egynemely polgártársunknak két bal lába van.

Az északi sark felfedezéséről jött kétszeres hír valódisága tehát a mily talánszerű, ép oly ellenőrizhetetlen. Mert nem annyira kellemes kiránduló hely az, még a legmelegebb kánikulában se, hogy a kíváncsiak csapatostul tóduljanak oda a valódi igazságot megállapítani.

Akárhogy is áll azonban a dolog, a tudósvilág elfogadta a két felfedező állítását. És mivel Cook dr. a sarkvidék egyes részeit és magát az északi sarkot is, képeken megörökítette, ezeket a jelen számunkban közölt képeken, és pedig az északi sarkot az amerikai lobogóval és két eszkimóval feldisznított óriási hógula alakjában olvasóinknak mi is bemutatjuk.

HIREK.

A Curia új elnöke. A legfelsőbb bíróság, a m. kir. Curia hosszabb idő óta üresedésben volt elnöki székét. Ő császári és apostoli királyi Felsője Bécsben 1909 szeptember 25-én kelt legfelsőbb elhatározása folytán, Günther Antal dr., a most lemondott koalíciós kormány volt igazságügyminiszterével töltötte be.

Egy őrmester tragikus végzete. Bugyi Mátyás kókai lakos szeptember 26-án utcai garázdálkodásért elfogva, a községi fogdába záratott. Devínszky János őrmester, kókai őrsparancsnok, az elzárt Bugyit kikérdezendő, a fogdába akart menni, de a mint az ajtón belépett, Bugyi a zötét fogdában rávetette magát, őt zsebkéssel háromszor megszurva, halálosan megsebesítette és megszökött. A merénylő elfogása után Devínszky őrmester az őra által a budapesti honvéd helyőrségi kórházba szállíttatott, hol a basán és mellén szenvedett sérülések következtében, szeptember 28-án meghalt. Az egyéni tulajdonságaiért közbecsülésnek örvendett Devínszky őrmester bült tetemét a honvéd helyőrségi kórházból, szeptember 29-én délután helyezték a római katolikus vallás szertartásai szerint, a nagy számban megjelent bajtársak, valamint Kóka község küldöttségének impozáns részvétele mellett, a kőbányai temetőben örök nyugalomra. Az esetet, a

mely tragikus volta mellett kétségtelenül tanulságos is, a halott iránti köteles tiszteletből bíráló tárgyává nem tesszük, hanem az áldozat emléke előtt mi is őszinte részvételt fejt bajtunk.

Egy csendőr lefegyverezése. *Sztanó* Elek kriványgyetvai őrsbeli csendőrt szolgálatteljesítés közben, szeptember hó 28-án este, a Teknős nevű irtványon 7—8 irtványi lakos megtámadta. *Sztanó* csendőr támadóival szemben szuronyt használt s azok közül Halaj Mártont életveszélyesen megsebesítette. A fegyverhasználat alkalmával Halaj társai *Sztanó* csendőrt megrohanva letéperték, fegyverét elvéve összetörték, őt magát pedig enyhosan megsebesítették. *Sztanó* csendőr súlyos sérüléseivel a losonczyi cs. és kir. csapatkórházba szállíttatott, támadói pedig elfogattak.

Adományok a nyugdíjpotló-egyesület javára. A létesítendő csendőrségi nyugdíjpotló-egyesület javára újabban a következő adományok folytak be: Nádpataky Ágoston főhadnagy 10 korona, Szabó Vincze hadnagy 1 korona 60 fillér. Ezzel a már befolyt összeg 301 korona 76 fillérré emelkedett.

Kérelem. *Szabó* Mihály, Udvarbelymegye Magyarzsákok községben (u. p. Nagykend) állomásozó próbacsendőr, kéri az I. számú csendőrkerület állományában szolgáló *Breczki* Máté csendőrt, hogy állomáshelyét tudassa vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

Posta nélküli országok. Ilyenek is vannak, de csak azért, mert oly kicsinyek, hogy külön postaigazgatást nem tarthatnak fenn. Ezek közé tartozik például a csöpp Liechtenstein hercegség, a maga 5906 lakosával, melynek postáját Ausztria kezeli s a hercegség öt városkájában osztrák bélyegeket használnak. Monacóban a francia posta kezeli az ügyeket, de a fejedelemségnek külön bélyege van. Két városában, Monacóban és Monte-Carlóban még helyi telefonhálózat sincs. A 11,002 lakosú San-Marino köztársaság az olasz postát használja, de külön bélyege van. Három posta-hivatala a forli-i igazgatóság alá van rendelve. A Pyrenék kis köztársaságának, Andorrának postaügyeit a francia és spanyol posta közösen intézi s postahivatala sincs, hanem a leveleket gyalogpostások hordják szét. A gazdátlan Spitzbergákon is van nyaranként egy norvég postahivatal.

Időjárásjelző madár. A vidám, dalos kis vörösbegy teljesen megbízható időjósnek tartja az Anglia nyugati részén lakó nép. Úgy mondják, hogy ha szép idő készül, a vörösbegy a bokrok tetején éneklő megszokott reggeli dalát, ha ellenben esőre áll az idő, a bokor alján búzódik meg s bangja sem olyan erős, mint másokor.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálattal kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által

megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétecsék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

E. R. 16. Soron kívül lett, mint lovas megbizva; Ön előtt még 25-en vannak; előreláthatólag a jövő évben.

Itemény. Nincs megengedve.

K. J. csendőr Magyarczerna. Árnegtérítés ellenében előjáró csendőrkerületi parancsnokságtól.

P. L. őrsv. Mezőkászonj. Nem emuszaj; meglennie okvetetlenül, a kerületi parancsnokságtól függ.

Sz. F. Ép úgy, mint a gyalogcsendőr.

V. J. őrsvezető. Alatta.

222. 1. A jó; jobb, mint a kielégítő. 2. Lesz.

Sz. J. vitatkozik. Igen.

M. 48. Fajtalanság.

1910. Megbízásra 15.; előreláthatólag tavasszal.

R. A. cz. őrsv. Furlug. Hogy jöhet ilyen dolog az eszébe? Nagyon is megbűntetnék. — Seporjen a maga ajtaja előtt.

S. J. 8888. B. B. és M. J. Forduljon közvetlenül Budapest II. Szénatér 7 alá.

Pestvidéki. Szárnyparancsnokság döntése volna kikérendő.

1910. M. E. Beszámittatik.

Mosó. 1. Nem lehet még tudni. 2. Hat hónapig tart; rendezés alatt áll.

Nyugtalanok. Rendezés alatt áll.

V. J. cz. őrsv. Máramarosziget. A református vallású nős legénység — ha valamely református egyház tagja — az 1887. évi márczius hó 26-án kelt minisztertanácsi határozat alapján, párbér fizetésére kötelezett.

Keczei őrs. Forduljanak a Várny céghez.

F. B. 1. Igen. 2. Bocssásák el.

Érdeklődő. Elegendő, mert hat gymnasialis osztálynak felel meg.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Számtalány.

Melyik az a szám, melynek fele és negyede összeadva, egyenlő 12-vel?

Betűtalány.

oo *Balaton.* b I

Megfejtési határidő: 1909 október 25.

Mint a három talányt megfejtők között egy darab, Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegye lesz kiosorolva.

Lapunk f. évi 39. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: „Nagy dolgokban az akarat is elismerésre méltó.” — Verstálány: „Naptár.” — Betűtalány: „Diogenes.”

Helyesen megfejtették: Hatala őrmester és neje Maczonka, Papp Péter cz. őrsv. Marosludas, V. Kovács és Kovács csendőrök Gyanta, Harai cz. őrsv. Nagyalmás, László M. őrm., Lukács Gy. cz. őrsv., Podor János csendőr Dombrád, Florucza György csendőr Hajdúhadház, Gergely Sándor járásőrmester, Waller Károly őrm., Kaló őrsv. Dés, Oláh és Dombi őrmesterek Gombos.

A kiosorolt Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegyet Hatala őrmesterek Maczonkára elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvények.

Megállapítja a batóság elleni erőszak büntetettét vádlottnak az a tette, hogy a szolgálattelvő vasuti kalauzt, mikor ez a fennálló vasuti szabályok értelmében a kinyitott vasuti kocsiba felkapaszkodott azon czélból, hogy annak ajtaját betegye, mellen ragadta.

(Curia 1909 jan. 26. 621/909. sz. a. III. Bt.)

A Btk. 261. §-ában meghatározott becsületsértés vétsége nemcsak meggyalázó kifejezés használata, hanem olyan cselekmény által is elkövethető, mely akár egyes személy, akár pedig egyesület irányában a megvetésnek vagy a kisebbitésnek kifejezésére vagyis meggyalázására alkalmas.

(Curia 1908 decz. 1. 7825/908. sz. a. — A Curia I. tanácsának elvi jelentőségű határozata.)

Vádlottnak az a tette, hogy sértettet levélben azzal fenyegette meg, hogyha a büntetésének elszöndevése folytán felmerült karát meg nem téríti, állítólagos lopásait a nyilvánosság elé fogja vinni, nem a Btk. 351. §-ában körülírt zsarolás vétségét, hanem a 350. §-ban körülírt zsarolás vétségének kísérletét állapítja meg. A ki a zsaroló levelet más részére megírja, bűnségéd.

(Curia 1908 nov. 12. 7399. sz. a.)

Az a közhivatalnok, a ki hivatalánál fogva hivatalos helyiségében tartózkodik, abból a czélból van ott, hogy a hatóság meghagyásának megfelelően hivatali teendőit teljesítse; a ki a hivatalos eljárásban levő ilyen közhivatalnokot vagy közeget hivatalos teendőjében erőszakkal vagy veszélyes fenyegetéssel megakadályozza, elköveti a hatóság elleni erőszak büntetettét.

(Curia 1908 okt. 14. 6756. sz. a.)

Közokiratbemisítés megállapítása, mikor vádlott hamis közokiratot készített az által, hogy tánczvizgalom engedélyezéséhez szükséges községi előljárási bizonyítványra, melynek kiállítása a községi bíró hivatali hatáskörébe tartozik, a községi bíró nevét ennek tudta és beleegyezése nélkül sajátkezűleg aláírta.

(Curia 1908 szept. 9. 6095. sz. a.)

Nem sikerült pénzütanzatoknak forgalomba hozatal czéljából való készítése: pénzemisítés kísérlete.

(Curia 1909 apr. 28. 3118/909. sz. a. II. Bt.)

A vasuti átjáróknál a sorompó-készülékek zavartalan működése kiválóan az élet- és a vagyonbiztonságot szolgálja, mihez képest ama készülékeknek megrongálása, jelesen a sorompó zárórudja meggörbülésének előidézése szükségkép a vasuton levő személyek és vagyoni érdekeiknek veszélyeztetésével jár.

Megállapított a hatóság elleni erőszak, mikor vádlott felemelt ostorral a sorompóörhöz intézett azzal a fenyegetéssel: ereszsze el a lovamat, mert levágom és a szemét kiszurom, kocsijának elbocsájtását és az azzal való továbbhaladást kieroszakolta.

(Curia 1909 máj. 27. 3950/909. sz. a. IV. Bt.)

A rendes körülmények közt mindenkitől elvárható közönséges gondosság vétkes elmulasztása már abban az eljárásban benne van, hogy a vádlott a kutyáját nyílt útleletben szájkosár nélkül ott tartotta, hol az a be- és kijáró vevők tolongásában az állat ingerültségét és harapását könnyen előidéző rálépésnek, lökésnek, ránczizálásnak állandóan kitéve van.

(Curia 1909 apr. 28. 3116/909. sz. a. II. Bt.)

Örsáthelyezés.

A m. kir. VII. sz. csendörkerület brassói örsze 1909 szept. 16-án Illyefalvára helyzetetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:
a m. kir. II. sz. csendörkerület állományában:
Bnrján Endre százados,
Erdélyi Ricbard hadnagy,
a m. kir. IV. sz. csendörkerület állományában:
Vlaszaty Béla főhadnagy és
a m. kir. VI. sz. csendörkerület állományában:
Móritz László badnagy, a határszéli szolgálat körül,
továbbá
a m. kir. II. számú csendörkerület állományában:
Rusz József és
Fonyó Jenő főhadnagy, szakaszparancsnoki,
Verbó János főhadnagy, oktatótiszt, végül
Fischer József főhadnagy, szakaszparancsnoki és
segédtiszt minőségben, valamint a batárszéli szolgálat
kezelése körül kifejtett kiválóan buzgó és igen ered-
ményes tevékenységért.

A magyar szent korona országaihoz tartozó csend-
őrség felügyelője által:

a m. kir. V. sz. csendörkerület állományában:
Czékus László főhadnagy, szakaszparancsnoki min-
őségben kifejtett tevékenysége és példás magatartá-
sáért.

A m. kir. I. sz. csendörkerületi parancsnokság által:

Székely János ez. őrmester, 10 éven felüli csendör-
ségi szolgálata alatt őrsparancsnoki és segédoktatói
minőségben kifejtett igen buzgó és eredményes műkö-
déseért, valamint mindenkori jó magaviselettel párosult
teljes megbízhatóságáért.

A m. kir. III. sz. csendörkerületi parancsnokság által:

Lakatos Sámuel csendör, rövid csendőrségi szolgál-
lati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett
eredményes működéséért, de különösen Ásó István hat-
vani lakos, vasuti sorompóórön elkövetett gyilkosság
tetteseinek buzgó, leleményes és körültekintő nyomozás
során történt kiderítése és az igazságszolgáltatás kezebe
való juttatásáért, nemkülönbben jó magaviseletéért.

Nyugállományba helyezettek:

1909. évi október 1-ével:

Magyar Győző, m. kir. VI. számú csendörkerületbeli
járásörmester a megejtett felülvizsgálat alapján, mint

•rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Inke.

Klein Gyula m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján mint •rokkant és mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Erzsébetváros.

Előléptettek:

1909 szeptember 25-ével:

Az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:
a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Csörgő József, Hodoscsék János, Greski Lázár, Kósa Gergely, Kovács Ferencz, Balázsai Lajos és Pásku Miklós csendőrök, *csenlőr* címzetes őrsvezetők.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel el-
látatott:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Vincze János cz. őrm., 1909 febr. 10-én.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Miklós György cz. őrsv., Ferencz Erzsébettel, 1909
szept. 6-án, Csucsán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Tompai Menyhért cz. őrsv., Molnár Rozáliával, 1909
szept. 13-án, Erzsébetfalván.

Csádó István cz. őrsvezető, Molnár Máriával, 1909
aug. 11-én, Mezőturon.

Komáromi Miklós cz. őrsv., Sajtos Lidiával, 1909
szept. 8-án, Rákoscabán.

Mikó Lajos cz. őrsv., Szabó Juliannával, 1909 szept.
8-án, Tiszainokán.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Chmela Rezső őrsv., Okuljár Katalinnal, 1909 szept.
14-én, Turzófalván.

Kosztolányi Ferencz csend. cz. őrsv., Haladik Joban-
nával, 1909 szept. 5-én, Ujlóton.

Pásztor Ferencz csend. cz. őrsv., Gyurják Máriával,
1909 aug. 12-én, Privigyén.

Huszár János csend. cz. őrsv., Baranovics Máriával,
1909 jul. 24-én, Galgócson.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Pandur Sándor cz. őrsv., Erdéli Borbálával, 1909
szept. 7-én, Királyhidán.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
Szöke János cz. őrm., Nagy Vilmával, 1909 aug.
31-én, Zabolán.

Pál János őrsvezető, Szövérfy Eszterrel, 1909 aug.
29-én, Kozárváron.

Fejér András őrsv., Pozsony Gizellával, 1909 aug.
12-én, Zabolán.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:
Lázár György őrsv., Kajári Máriával, 1909 szept.
6-án, Dombiratoson.

Stibli Márton cz. őrsv., Leiti Juliannával, 1909 szept.
7-én, Erdődön.

PÁLYAZATOK.

Egy irtóki állás a munkácsi kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 460 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgalat igazolása. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a beregszászi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi okt. hó 25-ig

Egy irtóki állás a szászvárosi m. kir. járásbiróságnál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a dévai kir. törvényszék elnökéhez 1909 október hó 18-ig.

Egy irtóki állás a szekezsárdi kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szekezsárdi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi október hó 25-ig.

Egy hivatalozolgai állás a zalatnai m. kir. főbányahivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruhajuttatás 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a zalatnai m. kir. főbányahivatalhoz 1909 október hó 20-ig.

Egy hivatalozolgai állás az óradnai kir. járásbiróságnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a besztercei kir. törvényszék elnökéhez 1909 okt. 26-ig.

Egy irtóki állás a kaposvári kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi okt. 26-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Szíves tudomásul, hogy Honv. miniszter ur ónagyméltósága által legújabbán kiadott körrendelet szerinti Közgazdálkodási pótlékban jelzett összes nyomtatványok és könyvek, teljesen a hivatalos minták és utasítás értelmében készítve, füzetekben valamint külön ivenekben is, raktárunkon már készen kaphatók. Kérjük b. rendeléseiket.